

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-17
Str. Baron L. Pop 10
SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77
Éjjeli telefon (nyomda) 2-02
ELŐFIZETESI ÁRAK:
Egész évre 1150 Lei
Félévre 600 "
Negyedévre 320 "
Egy órára 110 "
XI évfolyam * 90. szám
1928 április 22 Vasárnap
* 5688 Ijvár 2 *

Ramsetter Róbert
II. 8. Budapest

Cenzúra: Suci

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Masaryk és dr. Becker

Írta: WEISS SÁNDOR dr.

Egy hete, hogy Cornea volt prefektusról mentünk, mint az elsőről országunkban, aki a romániaság részéről a nemzeti gondolat korszerű átalakítása mellett nyilatkozott. Cornea elgondolása a federációról és a nemzeti autonómiákról nem új. Ismeretes, hogy Kossuth Lajosnak volt a politikai ideálja a duna menti államok szövetsége és a nemzeti kérdésekben a magyar politikának egynehány klasszikus alakja állott a teljes nemzeti szabadság elve mellé. Nem is az újszerűségben, a feltűzésben van a Cornea tétének jelentősége, hanem magában a tétben. Abban, hogy kiállt és megszólalt. Tudjuk, hogy a nemzeti supremácia eszméje milyen erős itt, mennyire fűti még és hatja át állami és társadalmi életünket. Aki ebben a levegőben mentesítve marad a környezetől, az csak erős meggyőződésű, önálló gondolkodó és látáshoz szokott ember lehet, aki bár vitalhatatlanul bátor lépést is tesz, nem is érzi tetteinek ezt a lelki rugókat és csupán a meggyőződés heve és a változtatni akarás szorgosága irányítja.

embertársában az örök istenit, amelyet önmagában is feltételez, bármely más nemzethez, valláshoz, vagy társadalmi osztályhoz tartozzék is a másik.
Az embertársához való ez a tisztelet már nem csak praktikus, de áhitatos is a német miniszter beszédében. A nemzeti eszme ma fájón érzékeny és kényes hajtás és lenyesegetése, beoltása nem is képzelhető el csak ilyen a vallásosságig menő tisztelettel és áhitattal az ember iránt. Így, ebben a szellemben lehet új generációt nevelni és bizonyára lehet még a felnőttekre is átalakítóan hatni.

Corneáról írva, a nemzethez tartozást természetes helyzetnek jelöltük meg, amelyet em tagadni (asszimiláció) sem eltitulni (sovinizmus) nem szabad. Hogy a nevelésben és a nemzetek egyenlőséghez való viszonyában jótékony legyen a nemzeti élet hatása, szinte elegendő, ha semmit sem teszünk érte, de úgy, ha ugyanakkor ellene sem teszünk semmit. A különbözőségeket, amelyek az embertömegeket nemzetekként elválasztják egymástól, egyszerűen tudomásul kell csak vennünk és hogy ismét Beckert idézzem: a különbözőségekből az emberiség sokkal gazdagabb és tarkább képe alakul ki, mint a szolgálai utánzásokból. — Így jutunk el az elzárkózó nemzeti szemlélethez, amely gyűlöletet és ellenségeskedést okoz, az egyetemes ember, az emberiség szolgálatához, amely a szívet is szerepéhez juttatja.

A cseh közlérség elnöke, Masaryk Tamás is vallott az elmúlt héten a Cornea prefektus javára. Dr. Becker is miniszter, a nagy német birodalom egy vezető politikusa és így az ő szépséggel beült beszédét sem szabad épen „csak egy szép beszédnek” lekézlegyíteni. Becker kultuszminiszter, egy hetvenmillió nagy nép kulturprogramját ad-

ta, egy utat jelölt meg, amelyre a német nevelés már rálepett és amelyen sikerrel halad.

Masaryk elnök már a kollektív világszemlélet nevelte. A cseh állam politikai a politika napi porondján még rémüldöznek, ha az új nemzeti gondolat felkükre száll, ha nemzeti autonómiákról hallanak, de az elnök már egy minapi beszédében azt mondja, más az állam és más a nemzet fogalma és az államnak minden nemzetet, mely keretében él, egyformán szabaddá és boldoggá kell tennie. Tehát nem egy nemzet az állam, amely előnyös helyzetben van a többi nemzetek felett, de a nemzetek összessége, amelyek egyenlő jogokkal kormányozzák magukat.

Az elnök néhány évvel ezelőtt még nem volt ilyen precíz és egyetemes gondolkodását állama érdekeivel még nem tudta ennyire összhangba hozni.

Az idő Corneának dolgozik. És hogy Corneának maradjunk, még két esemény regisztrálandó. Az európai államokban néhány évvel ezelőtt u. n. kisebbségi ligák alakultak. Program a törvény keretén belül a kisebbségi autonómiák kiküzdése. A román delegátus ennek a szabad szövötteknek a legutóbbi ülésén indítványozta, hogy vonják be a Ligákba az Európán kívüli államokat és kisebbségeket is. Tehát bővítsék a kisebbségi jogokért harcoló frontot és így csináljanak kisebbségi kérdést a nagyhatalmaknak is az ő gyarmataikon. Az indítványt elvetették, de a következtetés megmaradt. Az eszme közeledik hódító utjában — mert ime a napi politika, a ma még „okos előrelátás” a védelem frontjának az erősítésére gondol. Legyen Angliának, Franciaországnak is kisebbségi kérdése, majd keserű lesz a szájuk ize tőle. A sakkhuzás nem sikerült, ami a kisebbségi Liga frontjának a rugalmasságát is mutatja — amelyek egyik hivatott harcosa a nemzeti gondolat egészséges megreformálásának, amely az eszme érlelésében a jövőben bizonyára fontos szerepet követel magának.

ROMÁN KIR. UDVARI SZALLITO
Platina, Brilláns, Arany, Ezüst- és Kín- ezüst áruk. — A vitághírű
JUNGHANS
fali- és irodai órák főterakata
„Württemberg” alpakka ezüst művészi órák, úgy mint „Christoffe Paris” alpakka ezüst évbeszűköt egyedüli képvisellete
BRAUNFELD
ékszeráruháza
Cluj, Piața Unirii 15. — Telefon int. 6-43

Valkó magyarországi külügyminiszter tartott exozotét az elmúlt héten Romániáról is szölt, hogy itt a nemzeti jog erősebb a nemzetközinnél és, hogy ez a tény akadályozná a barátságos viszony kialakulását a két ország között. Csak ez. Ez a megjegyzés nem csak Romániának, de az európai közvéleménynek is szólt. Hogy országunkban tullek a nemzeti, a román nemzeti jog védelme és a többi nemzetek jogai háttérbe vannak szorítva. Ezt a magyar külügyminiszter mondja és nyilván nem Románia érdekeit kívánja ezzel szolgálni, hanem saját országa érdekeit. Ha most hibáztatok, ezzel magamat mindig kiemelem kissé. Hogy Cornea, Becker és Masaryk elvi alapon találkoznak a magyar külügyminiszter megállapításával, csak azt jelenti, hogy a mi Magyarországon politikai propaganda is, annak a gondolatnak már Romániában, Németországban és Csehszlovákiában vannak elvi és gyakorlati hívei is és Romániának csak hasznára lehet, ha szaporodnak itt a gondolat elvi és gyakorlati hívei, hogy ellene politikai propagandának a politikai elmaradottság minél kevésbé legyen kihasználható.

Mussolini Averescut szeretné Románia kormányán látni

Sauerrevin feltűnéseltő cikke Románia bel- és külpolitikai helyzetéről

(Cluj-Kolozsvár, április 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jules Sauerwein, a „Matin” hírneves politikai szerkesztője, aki egyike azoknak, akiknek a leginkább van bepillantásuk a világpolitika kulisszái mögé, „Világpolitika Romában” címmel feltűnéseltő cikket írt a „Neue Freie Presseben”. Cikkében Közép-Európa legaktuálisabb problémáival, így elsősorban Zaleski lengyel külügyminiszter legutóbbi római látogatásával foglalkozik és élesen rávilágít arra a politikára, amelyet Mussolini, Olaszország diktátora az utóbbi időben a kisanant ellen folytat. A francia diplomata-újságíró többek között a következőket írja cikkében:
Olaszország a kisanant ellen

most inkább, mint valaha egy csoport (a kisanant) megrendítésén. S teszi ezt azért, mert az olasz kormány leitmotívója az, hogy egyenlő félként tárgyalhasson Franciaországgal és aláaknázza azt a hegemoniát, amelyet Franciaországnak a békekötés óta sikerült Jugoszlávia, Csehszlovákia és Románia felett biztosítani. Római vezetőkörökben a következőket mondják:
„Franciaország annál konciliánsabb és hozzáférhető lesz a nemrég megkezdett és most is folytatódó tárgyalások során, mennél inkább fogja Olaszországban prágai és bukaresti riválisát látni.

Mussolini Averescut prolezsálja
A román belpolitikában Olaszországnak elszánt akarata nyilatkozik meg arra vonatkozólag, hogy visszahozza a hatalomra azokat az embereket, akikkel meg tud egyezni. Averescu tábornok bukása

óta az ilyenirányú egyezteteket nem koronázta siker s a kölcsön, amelyet az amerikai tőke Páris közvetítésével két-három hónapra belül biztosan meg fog adni Romániának, még jobban meg fogja erősíteni Franciaország befolyását. Nem szabad elfelejteni azt sem, hogy a nagy csalódás amelyet Titulescu és kollégái a Népszövetségnek az optánkérdésre vonatkozó döntésével szenvedtek, valamint a kisanantnak a szentgotthárdi gépfegyverek ügyében tanúsított magatartása bizonyos feszültséget idézett elő Prága és Bukarest között.

Olaszország céljai elérésében még egy más fegyvert is használ és ez a morális támogatás, amelyet Bethlen grófnak nyújt. — Ez különösen Belgrád ellen irányul és e politika célja valószínűleg az, hogy rámutasson arra a veszedelemre, amely Jugoszláviát fenye-

3 április 24.
merika
SÜD
CA-LINE
nebb és leg-
Amerikában!!
URG-ból és DAN-
GAY ba BRAZI-
MOK-ba és CA-
„Cap Polonio”,
fento”, „Monte
Polonio”, „Esto-
es gözhajókkal.
p alatt! Ham-
nap alatt!
ilágosítást küld
-süd
Boicscu 41 hie
stánál)
No. 6
nand 27.
22.
ugyanannyi
emberi test-
megfordítom
tandom „cha-
átja a fejem-
tehat még-
an lekörm.
Van felkem
a azt hiszi
r, mert nyavet
r a síralmas
már különb
k és rimel-
mikor a szí-
Most is sir
maradt méz
mit keresek
ában? (Fő-
banatosan.)
it igyak hát
en az üveg-
Nyen az
beszéd, mint
s. Grimaszom
és isteni
kat álmodo-
gy él, mint
zaj.) Azt hi-
lelésege jön.
soke ek-
Nem jött
Herschele
gedie, hogy
osleges be-
deg füveg
gét vissza-
mil
zet
irli
1060
1060
20-2510
20-3400
30-3000
gheleja,
etekban.
50, 2400
lei 120
ási cik-
áron.

URANIA Ken Maynard és Tarzan a csodaló
VILLÁMLOVAS
mozgó c. elsőrangú kalandorfilmben,
Monopol Fanamet

Vasárnap d. e. fél II-kor matiné: Villámlovas

geti abban az esetben, ha ügyeit nem a Duce óhaja szerint rendezzi.

Uj külpolitikai orientáció

A bukaresti sajtó a diplomáciai körök-

ben nagyon bejáratos és feltétlenül jól értesült francia újságíró cikkét élénken kommentálja. Az „Adeverul“ a cikkből két konkluziót von le. Az egyik az, hogy a kormánynak stabilizációs kölcsön el-

nyerésével szemben megnyilvánult optimizmusa indokoltnak látszik, — a másik pedig az, hogy az avaracánusok esetleges uralomrahozatala radikális szakítást jelentene Románia eddigi külpolitikájában, amelynek tengelye feltétlenül a francia orientáció volt.

A lap végül megállapítja azt is, hogy a Románia-Csehszlovákia közötti kapcsolatokban a március hatodikai határozat és a kisantantnak a magyar gépfegyverek ügyében tanúsított bizonytalan magatartása miatt elhidegülés állt be.

**Tiszta fátyal
női harisnya . lei 77**
Minden divatszínben

**Egész cernafior
női harisnya . lei 73**
Minden divatszínben

SIPÓS

harisnya, kecsztyű, csipke és rövidaru üzletében. — Cluj, Calea Reg. Ferdinand 8 szám

nyolódása folytán súlyos veszedelmeket idézhet fel.

Eppen ezért már régóta fellendült a hitellelőrzés gondolata, amely az egyes nagybankok leszámítolási politikáját ismét hathatós fegyverré fogja avatni és ezért éppen a fenti okokból egyszer talán meg is fog valósulni. A hitelkontrollnak természetesen egységes nemzetközi szempontokhoz kell igazodnia, az általános világgazdasági helyzetbe, a munkapiac helyzetébe, a ipar foglalkoztatottságához és egész sereg más tényezőhöz. Meg kell adni a jegybankoknak azt a lehetőséget, hogy elhárítsák a nemzeti pénz- és hitelpolitika utjából az improkutív, tehát nélkülözhető külföldi kölcsönökkel járó megterheléseket. Ilyen

fölösleges hitelnek tekinti a párisi konferencia azokat a kölcsönöket, amelyeket túlzott vámvédelemben részesülő termelési ágak vesznek fel, vagy amelyeket egy tulságba vitt gazdasági nacionalizmus tesz mesterséges módon szükségesé.

Az eddigi diszkontpolitikát, amely a hitelignyléseket kvantitatív módon korlátozta és szabályozta, az igények kvalitatív megrostálásával kell alátámasztani és megkönnyíteni. Ez a preventív hitelpolitika azonban megköveteli, az illető ország operációs tartalékainak, a pénzügyi fejlődés irányvonalainak, valamint a konjunkturális, szezonozru és a devizaárfolyamokra, kamatlábra befolyással bíró egyéb tényezők pontos ismeretét.

A jegybankok együttműködésének lehetőségi területe ma még meglehetősen tőrtelen ugar és a jövőben igen nagy fejlődés érhető el ezen a téren. A párisi konferencia csak a kezdet, mert banktechnikai szempontból a nemzetközi fizetési és átutalási forgalom, a bankjegyek és csekkek hamisítása elleni küzdelem és egész sereg más probléma terén is még elég alkalom nyílik a kooperációra. De népjogi szempontból is sok a tennivaló. Mindenekelőtt azonban még a pénzügyi és aranypolitika nagy kérdéseit kell megoldani, amelyek a bizonytalanság érzetét tartják most is ébren az egész világon, mert csak ennek a megszüntetése után lehet a többi probléma megoldásához fogni és kiépíteni az utakat a jegybankok általános szoros együttműködéséhez.

PÉNZSZEKRENYEK

**SZOLID, ELEGANS,
OLCSÓ.**
4000 LEJTŐL KEZDVE
HEINRICH L. WENTRAUB
CEGHÉL, BUCUREȘTI, CALEA
MOSILOD 80
KIVÁNTATRA INGYEN AR-
JEGYZÉKET KÜLDÜK.

KERESK KÉPVISELŐKET AZ ORSZÁG MINDEN VÁROSÁBAN

Magyarország legélénkebb határvárosában régi jól bevezetett puha és tűzifa részvénytársasági üzlet telepen lévő felépítményekkel és puhafa anyagokkal együtt hosszabb időre szóló telephelytellet eladó. Érdeklődni

Róth Mór

Arad, Strada Coșbuc Nr. 1.

Hatszázmillió font töke vándorol a világ összes pénzpiacain

A jegybankok párisi konferenciájának jelentősége. Nemzetközi információs irodát állítanak fel a hitelpolitika ellenőrzésére

Paris, április 21. A francia fővárosnak napok óta kétségtelenül legérdekesebb vendégei azok a komoly arcú urak, akiknek az a szerenese jutott osztályrészül, hogy ők irányítják a különböző európai államok jegybankjai ében a nemzetközi hitel- és pénzügyi politikát. A jegybankok vezetői azért ültek össze Párisban, hogy szorosabb együttműködést teremtsenek meg egymás között. A konferencia ezen a téren első a világon, de az eszme nyolc évvel ezelőtt már a brüsszeli nemzetközi pénzügyi konferencián vetődött fel, amikor még a legteljesebb káosz uralkodott Európa pénzügyi viszonyaiiban. Az 1920 évi brüsszeli konferencia azonban sokkal többet akart.

Egységes európai valutát akart bevezetni.

Le ezt a javaslatot a jóvalutájú államok elutasították. Jött a német, magyar és osztrák infláció, a francia frank, a belga frank, a lira, zloty, a lej és a dinár leromlása és az ezek által leremtett pénzügyi, valutáris és gazdasági depresszió jegyében ült össze 1922-ben a génuai konferencia, hogy árat keressen a megrokkant Európa rekonstrukciójához. Ezen a konferencián mondották ki azután, hogy egységes európai pénz helyett a jegybankok szorosabb együttműködésére van szükség, még pedig abban az értelemben, hogy a jegybankok igyekezzenek egymás segítségével visszatérni az aranyvalutához, vagyis a papírpénzeket helyezzék egységes érték mérő alapra, amely tudvalevőleg az arany.

Az aranyvalutára való visszatérés azonban egész sereg problémát vet fel és ezek megoldását tűzte ki céljául a jegybankok kooperációja, olyan formában, hogy

az összes jegybankok szindikátusban tömörüljenek, amelyben arany fedezetük erejéig vesznek részt.

Ezáltal az arany iránti kereslet sokkal egyenletesebben oszlana meg, mint ahogy azt az egyes jegybankok biztosítani tudják. A jegybankok szindikátusával elkerülhető volna, hogy egyidejűleg több ország egymással verselyezve igyekezzenek ércfedezetet teremteni magának és így az ilyen erős kereslet kiküszöbölésével az arany nem lesz kitéve vásárlóértéke hullámszásának. A génuai konferencia azt is ajánlotta az egyes államoknak, hogy megtehető intézkedésekkel a lehető legnagyobb takarékoságot biztosítsák az

effektív arany igénybevételénél, egyben kimondta, hogy a bankjegyforgalom fedezetéül az aranyércen kívül az aranydevizák is szolgálhatnak.

A génuai konferencia határozatai sem valósultak meg és nem lett semmi a jegybankszindikátusból, sőt az állandó együttműködés sem fejeződött ki a jegybankok között. Időközben a legtöbb európai állam végrehajtotta valutájának stabilizációját, vagy most van stabilizálás előtt, új jegybankok is alakultak és ott, ahol az aranyértéket stabilizálták, a legtöbb esetben meg is maradt állandónak. A számottevőbb jegybankok esetéről esetre összeültek, hogy bizonyos irányban egységes módokzatok állapították meg a valutapolitikai intézkedések keresztülvitelének tekintetében és a szanálás munkájában kölcsönös támogatást ígértek. Ezáltal az együttműködés gondolata praktikus formát öltött.

Amikor például 1924-ben a Deutsche Golddiskontbank megalakult, a Bank of England 5 millió font hitelt folyósított a német birodalmi banknak, hogy kiizethesse a Golddiskontbanknál jegyzett részvényeket. Ebben a tranzakcióban több európai jegybank is részt vett. Később maga a Bank of England kapott a newyorki Federal Reserve Banktól 200 millió dollár aranyhitelt, amelyet amiatti óvatosságában vett igénybe, hogy a nagyobb mértékű eladások az aranypiac egyensúlyát veszélyezteteték.

Az alkalmi megsegedések keretein túl a pénz történetének legutóbbi korszakában akkor nyilvánult meg először a központi jegybankok szorosabb szolidaritása, amikor 1926 októberében a belga frank stabilizációját hajtották végre.

A belga valuta szanálásában 11 európai jegybank vett részt

kedvező hitelek folyósításával és az itt alkalmazott támogatási módszert alkalmazták később a lengyel zloty és az olasz lira tavalyi stabilizációjánál, ahol a jegybankok együttműködése eddig még nem ismert fejlődést mutatott fel. A két utóbbi valuta szanálásában ugyanis nemcsak a nagy jegybankok vettek részt kölcsönök folyósításával, hanem az amerikai Federal Reserve Bank, a Bank of England, a német Reichsbank és a Banque de France mellett Ausztria, Belgium, Csehszlovákia, Dánia, Finnország, Magyarország és más kisebb állam jegybankjai is.

**SELECT
MOZGO**

Nagy sikerrel folytatja

Conrad Veidt

bemutatásai

Dr. Laroeh (Orvos, aki ölt) c. megható drámában Földes Imre „Diplomata” című darabja nyomán. Monopol Filmcentrál

Vasárnap délelőtt fél II órakor matiné

az ilyen pénzgazdaság állandósulása a hiteliügyek fokozódó össze-

B
Az elm
Bulgáriál
és Filipo
és e harc
rost és a
legkatasz
rengés, a
évtizedekl
rengés vo
Amióta
Jentések
ségről, ez
és különö
reivel, ak
nyílt öszl
dekes kev
ben és em
lanjának
előttem.
bolgárok
turgijával
őccse a s
nem akat
el, valahá
ország kö
— Látj
kus, mint
is vagyok
dok színé
a művésze
elég szom
nak a so
lota felé,
épületét.
pai fővár
lokzata v
legett.
Ével azel
A régi sz
mát akar
tuk a bol
leumvilág
és akkor
és a szín
állott. S
nikszetü
helyisége
tel nélkül
hangulatá
kötli”, e
nagy szá
— És föls
és külföld
mondja t
az alulna
benetes a
összefogla
— Láss
kon át s
pánkhöz
lélek.
Voltam
otthonaba
ország le
borut kö
niszter S
kása van
mint egy
— Nézz
őreg ur.
esoda. M
kezés. Se
is tud, m
pénzt a
kötségek
békészere
bereket, a
intellektu
leépíteni,
megkapha
— Aztán
orosz em
datról, a
bált orsz
tvezni ök
összefogla
— Ha
menjen ki
lyen emb
üket meg
De aki
jellemzte
potát a z
Szófia, ö
mert már
olyan a j
mint egy

Bulgária, a szomorú ország

Az elmúlt öszkor három hetet töltöttem Bulgáriában. Szófiában, Ruszcsukban és Filipopolban tartózkodtam legtöbbet és a három város közül kettőt: a fővárost és a festői Filipoppolt sújtotta a legkatasztrófálisabban a legutóbbi földrengés, amihez hasonló méretű az utolsó évtizedekben a messzinai és a japán földrengés volt.

Amióta a lapokban újabb és újabb jelentések jönnek a bolgár szerencsétlenségről, ez a kedves, szép ország hegyeivel és különös szikár, feketeszemű embe- reivel, akiknek tartása csupa bátorság és nyílt őszinteség; városaival amelyek örökös keverékei házakban, intézmények- ben és emberekben a Balkán etnikai kat- lanjának — újra és újra meglevenedik előttem. Ott látom magam szemben a bolgárok Nemzeti Színházának drama- turgiájával Kriszan Zankoffal, aki testvé- rőse a szobranje elnökének. De ő tudni nem akar a politikáról és az arcát fűdi el, valahányszor kérdést teszek hozzá az ország közállapotáról.

Látja, lehettem volna én is politi- kus, mint a bátyám. Talán rátemetebb is vagyok nála. Tudok szónokolni és tu- dok színészködni. De én ide menekültem a művészethez és a művészetet át is elég szomorúan látom ennek az orszá- nak a sorsát. Ha lemegy a királyi pa- lota felé, ott látja a Nemzeti Színház épületét. Büszke, szép, akármelyik euró- pai fővárosba beillő palota. Csak a hom- lokzata van meg, a többi része a földig legett. A sorsukat szimbolizálja. Ott ével azelőtt égett le különös alkalommal. A régi színművészet ötven éves jubileu- mat akartuk megünnepelni és bemutat- tuk a bolgár színművészet fejlődését a petró- leumvilágítástól a villamos reflektorig. És akkor felborult egy petróleumlámpa és a színház pillanatok alatt lángban állott. Sokan halálukat is lelték a pá- nikszerű tülekedésben. Azóta egy mozi- helyiségben játszunk és majdnem kivé- tel nélkül szomorú darabokat. A nép- hangulatára jellemző, hogy a „Kréta- kövi”, ezt a szomorú ó-kínai drámát egy százszor adtuk.

És fölöröl egy tucat színdarabot hazai és külföldi, de főleg szláv szerzőktől. El- mondja tartalmukat. Mindegyik a bukás, az alulmaradottság, a katasztrófa düh- benes atmoszférájából sarjadt ki. És összefoglalásként mondja végül:

— Lásd, csakis ezeken a szomorúságo- kon át szerezhetünk kontaktust a né- pünkhez. Csupa tragikum a bolgár nép- lélek.

Voltam egy másik bolgár kiválóság otthonában, Janku Szakanoffnál. Az ország legelismertebb historikusa, a li- bourn követő években két ízben is mi- niszter. Szerény villában két szobás la- kása van, egyszerű, de olyan tiszta, mint egy holland patika.

— Nézz ki az ablakon — mondja az öreg ur. Látja? Építene! Ez egy bolgár esoda. Mert nálunk évek óta nincs épít- közés. Senki vállalkozni nem mer, nem is tud, mert nem kap kölcsönt. Minden pénz a reparáció emészt föl és azok a költségek, amiket ránk kényszerítenek a békeszerződésnek. És jól nézze meg az em- bereket, akik téglát hordanak! Csupa intellektuel, akiket kénytelenek voltunk beépíteni, hogy a népszövetségi kölcsönt megkaphassuk.

Aztán beszélt még a macedon és az orosz emigrációról, arról az emberára- datról, ami behőmpölygött a megnyír- bált ország területére. Nincs hol elhe- lyezni őket, nincs kenyér számukra. És összefoglalásként ezt mondotta:

— Ha a mai Bulgáriáról akar inni, menjen ki a szibvásárra és meglátja, mi- lyen emberek kínálják utolsó fehérnemű- jüket megvételre!

De aki még nálunknál is szomoruban jellemezte ennek az országnak az álla- potát az a százéves Dedó bácsi volt. Szófia „örökzöldje”. Azért nevezik így, mert már százegynéhány esztendő, de olyan a járása és olyan friss az esze, mint egy java negyvenévesé. Ha valaki

az évei felől érdeklődik, soha nem ad egyenes választ.

— Bolond ember, aki a szőlőfűrt bo- gyóit számlálgatja!

Nekem is azt felelte, amikor a tolmács utján megérdeklődtem, igaz-e, hogy a pátriarkák korát járja?

— Számítsa ki — mondotta — hány esztendő lehetek, ha a krimi háboruban ott voltam a szilisztriai átkelésnél.

Bulgáriában az emberek mértékletesen élnek, sokat vannak a levegőn, inkább főzelékkel és gyümölcsevel, mint hussal táplálkoznak és a száz éven felüli embe- rek nem tartoznak a ritkaságok közé. De ez a Dedó Lázár egy különös esetéről nevezetes.

Volt neki egy Petkó nevű fia: roma- tikus természet. Tanító, hordár, kocsis, postatiszt, soffőr, újságíró volt, amíg hetven éves korában megtalálta a hiva- tását: politikai agitátor lett. Sztambu- linszky bevette pártjába és polgármestert majd képviselőt csinált belőle. Petkó pénzre váltotta a dicsőségét, a legna- gyobb kijáró lett és annyi pénzt haráscsít hogy palotát, autót vásárolhatott. Apja azonban nem akart a szőnyeges palotá- ban lakni és világit sem ült bele a gép- kocsijába. Megvetette az efajta javakat. Csak egyet fogadott el fiától: a diszes, görög stílusú, oszlopos mauzóleumot, amit márványból és gránitból építtetett neki. Ezerkilencszázhuszonhárom nyarán azonban jött a nagy összeomlás, a pa- raszturalmat Cankoff verbe fojtotta és Petkónak menekülni kellett. Valahol a hegyek között összeforbort egy paraszt- csapatot, de a kormány katonái 7 ágyu- val és gépfegyverrel jöttek és Petkó el- esett. Vagyónát az utolsó szál deszkáig elkobozták és el akarták venni az öreg- nek ajándékozott sírhelyet is. Dedó az

Corso filmszínház

Végjáték újdonság! **Poppenheim hercege** Főszereplők: Mona Maris, D. de Graff, H. Jaekerman és Széregy Gyula.
Matiné vasárnap a. j. fél 11-kor. Kis parázé (Büfések). Belepődj 20 L.

ellen már protestált és bíróságról-bíró- ságra vitte az ügyet, amíg meg nem nyerte.

Az őszkor pedig eladta a sírhelyet.

— Szégyelném magam szent Péter előtt — mondotta — egy ilyen diszes helyről fölszállani az egekbe, amikor a földön nem akartam még csak autóra sem ülni.

Az ő véleményét is hallani szerettem volna és így fogalmaztam meg kérdé- semet:

— Mondja öregem, hiszi, hogy ezentul is lesznek még százéves emberek Bulgá- riában?

— Nem vagyok próféta, nem látok előre, én csak a multból következtetek. De abból jól látom, hogy a százévesek megfognak szünni. Mert a hosszú élet- hez nemcsak mértékletesség kell, hanem sok jókedv és kevés szomorúság. Ennek meg épen a fordítottja lett Bulgáriában!

Valahogy mintha mindenkiben előér- zete élt volna ennek a katasztrófának.

De csak Szófiában.

Lent a Marica folyam mellett, Filipop- polban már nem találtam ilyen szomo- runak és tragikumtól terhesnek az életet. Nem tudom, mi galvanizálta itt az em- bereket, de bizonyos, hogy friss lükté- sű élet pezsgett itt. Dohánytermelők, német és angol cigarettagyárosok, ügy- végzők, görög és török kalmárok, renge- gő turista élénkítette a zsufolt, törökös jellegű várost, amelyre most fájdalmas meghatódottsággal gondolok. A szívem

szorul össze, amikor éjszaka fölriadok. Ott áll előttem Samuel ben Benjamin, filippopoli zsidó község chachamja, ott áll a gettó egy üres telken épült kicsin; villában és büszkén mutatja a rég könyveit, amiket Szafedből és Konstanti nápolyból és Szalonikiból hozott és kőmaradványokat, amiket Nadzsar, templomából megmentett egy jövendő zsidó múzeum számára. És mennyi sze- retettel beszél a jelen földadatairól!

— Megalakítottam — mondja — „Micpa” nevű együletet, hogy segíezzül a háboruban elesett zsidók hátramarat- dotjait. Egészen szokatlan érdeklődé mutatkozik állandóan az egyület iránt. Ez azért van, tudja, mert itt mifelénk: háború és az elemi katasztrófa nagyor sűrűn oltogatják az emberi élet lángjait. És szomorúan hozzátette a biblia mondatát:

— Nér elokim nismat adam. Ister lángja bizony az ember lelke... Feltette a lángokat.

Ki tudja, az ő lángját nem oltotta-e k a földrengés? Csak két kerületben, mond- ja a tudósítás, ezerhatszáz ház pusztul- el. És e házak alól még nem került elő a halottak. A gettó, amely omladoz házakból állott, régi törökös kerek épít- kezősekből, kupolás szobákból, bizonyá- rendre elpusztult.

És ki tudja hány emberi élet lángja aludt el a förmelékek alatt és ki tudja milyen sorsok fakadnak föl a romokból...

Szabó Imre

Váratlanul elhagyta hivatalát és külföldre szökött a dévai iparkamara főtitkára

Két titokzatos ládával távozott el Rusiecki főtitkár

(Deva, április 21. Az Uj Kelet tud.) Né- hány hónappal ezelőtt az Uj Kelet rész- letes cikkben mutattuk rá arra a pro- tekcionizmusra épített ügyvezetésre, amely a három éve fennálló dévai ipar- és kereskedelmi kamaránál otthonossá vált. Akkori cikkünkben teljes részletessé- ggel világitottunk rá Rusiecki Edgár iparkamarai főtitkár működésére, amely a törvénytelenségek sorozatos elköveté- sében merült ki. A főtitkár egészen ért- hetetlen módon, annyira megkedveltte magát a kamara sorsát intéző felelős sze- mélyekkel, hogy évek hosszú során ke- resztül működhetett és távolíthatta el hi- vatalukból az összes melléje rendelt iparkamarai titkárokat még Rusiecki vá- ratlan szökéssel magára irányította a hatóságok figyelmét.

Rusiecki Edgár ugyanis április 12-én rejtélyes módon szökést kísérelt meg. A

1 m. szerbvászon fehér Lei 25
1 m. mosó delin Lei 39

SZABÓ IENŐ
divatáruházában,
CLUJ

UI ÉKSZERÜZLET
FENYŐ HERMANN

óra és ékszer üzlet

Cluj, Piața Unirii 23

Dus raktár a legmodernebb óra

ékszer és dísz tárgyakban.

Szolid kiszolgálásért a cég régi

jó hírneve

TELJES GARANCIÁT NYUJT.

kamara szolgálójával két kis ládát tete- lelt autójába, amelyet minlgy negyven- kilósaq lehetek. Letakart számu autóval Rusiecki Marosillyére utazott, ahonnan azonban visszatért és feleségének társa- ságában vonatra szállt. Mielőtt a főtit- kár elutazhatott volna,

a gyanul fogott hatóságok az állo- máson letartóztatták, megmozdították és lakásán házkutatást tartottak.

A házkutatás után azonban a szökésben lévő főtitkár újra szabadonbocsátották és ezt anélkül tették meg, hogy a fő- titkár autója és az autóban elrejtett két titokzatos láda iránt érdeklődtek volna. Így Rusiecki autójával néhány óra mul- ta átlépte a román határt és magával vitte a két ládát is, amelynek tartalma- ról bizonyára oka volt a főtitkárnak jó- előre gondoskodni.

Rusiecki szökése nem érte váratlanul azokat, akik néhány éve figyelemmel ki- sérik a dévai iparkamara működését. Nagyon jellemző, hogy néhány kipróbált régi hivatalnok-ember távozása után, a huszonéves Rusiecki Edgár került a kamarai főtitkár fontos állásába. És a fiatalos buzgalom, amellyel Rusiecki hivatali működését folytatta, igazolta is, hogy Rusiecki hivatalba léptetése nagy ballépés volt, ami a kamarának épen annyi pénzbe került, mint amennyivel a vagyontalanul érkezett Rusieckinek ér- tékei megnövekedtek. A kifizetésű fő- titkárnak elegáns Buqk-autója van, fe- jedelm garderobjja és állítólag Koloz- váron még nem is olyan régen, kéteme- letes házat vásárolt. Ez a költséző élet- mód vonta Rusieckire a hatóságok fi- gyelemét, ami azonban a jöelőre elrej- tett két ládával, Rusiecki ravaszágának sikerült kijátszania.

Déva és Hunyadmegye közönsége ért- hető érdeklődéssel várja, hogy a meg-

szököti főtitkár visszatér-e, vagy sem. Nem tudjuk, hogy visszatérése esetén Rusiecki tisztázni fogja-e magát a hűt- len vagyonkezelés vádjá alól. Minden esetre nagyon jellemző, hogy egy huszon- négy éves fiatalember két éven keresztül markában tudott tartani egy egész ipar- kamarát s vele együtt olyan tekintélye- ket is, akiknek ezeken túl egyáltalában nem válik büszkeségére az, hogy valaha is pártfogolták Rusiecki főtitkárt.

BUDAPESTI Nemzetközi Vásár
1928
április 28-tól május 7-ig

A magyar ipar felvonulása
közel 200 szakmában és külön utápitési-, közséfejlesztési-, energiagazdálkodási, mezőgazdasági- és rádiócsoportokban.

a MAV.-nál oda-vissza, a CFR-nél avisszautazás- nál 50%-os utazási ked- vezmény.

Vízummentes határátlépés
Részletes felvilágosítás és vásárigazol- vány kapható Budapestee a Vásárhozá- nál, V., Aikotmány-utca 8.

București: M. kir. követség. — Arad, Braşov, Cernauť, Cluj, Deva, Târgul- Mureş: Kereskedelmi és iparkamarák. — Bistriţa: Laurentzi János bányáros. — Carei-Mare: Buchta M. ksa. — Dej: Sztójka László fűszerkereskedő. — Dicio- sanmartin: Pekry Sándor földbírtokos. Oradea: Kereskedelmi Csarnok. — Satu- mare: Gyáriparosok és Munkaadók Szö- vetsége. Turda: Palágyi Sándor fűszerk

lei 77
den divatszínben

lei 73
den divatszínben

O S

csipke és
— Cluj,
mand 8 szám

súlyos vesze-
zhetet iet.

óta fellendült a
plata, amely az
számítolási poli-
fegyverre fogja
a fenti okokból
fog valószínű. A
szetesen egyszé-
pontosokhoz kell
világgyádasági
ac helyzetéhez,
ágához és egész
Meg kell adni
t a lehetőséget,
nzeti pénz- és
improduktív, te-
ldi kölcsönökkel
llyen

ekinti a párisi
a kölcsönöket,
ámvédelemben
ágak vesznek
egy tulságba
malizmus tesz
szükségessé.

ikát, amely a hi-
atív módon kor-
az igénylések
val kell aláta-
íteni. Ez a pre-
nban megköve-
erációs tartalé-
kódés irányvona-
junkturális, sze-
folyamokra, ka-
ró egyéb ténye-

működésének le-
még meglehető-
jövöben igen
ezen a téren. A
a kezdet, mert
utból a nemzet-
si forgalom, a
hamisítása elle-
reg más problé-
alkalom nyílik a
ogi szempontból
denekelőtt azon-
és aranypolitika
goldani, amelyek
t tartják most is
mert csak en-
tán lehet a főh-
hoz fogni és ki-
gybankok állan-
éséséhez.

ENYKÉK
D. ELEGANS
ILCSÓ.
EITŐL KEZDVE
H. L. WENTRAUB
BUCUREȘTI, CALEA
SILŐD 80
RA INGIEN AR-
MET KÜLDÖK.
MINDEN VÁROSÁBAN

ebb határváro-
t puha és tűzifa
telepen lévő
afa anyagokkal
szóló telepér-
deklődni

Nór
sbuc Nr. 1.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jánbor Ferenc.
Az Uj Kelet cikkeinek iránymását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A rakétahajó

Előre ünnepeltek, repülőgépek és bűbűkora korszakának gyermeke, előre ünnepeltek, rakétahajó!
Végtelenség eljövendő követe, hírnöke lesz e gép, mely miriádok ösvényén titkokat szánt fel s az Űr misztikumát döbbsé válósággá élettel
Talán ismeretlen testvéreink tekintetéhez hoz közelebb, talán a kezdet és a vég fel nem lebbenett fátját
lebbenti meg rohanásának szárnya majd! Talán új harmóniák, új törvények világa terül ki

kutató szemünk előtt, talán a halál, talán az élet csirái mögött útrul fel végre a fájóító Ok.
Napok, nevek, fények, árnyak, sugarak pompája özőnöl merev álmainkra, ha majd örjngő-sebesen porzik el emberi csodáink új válósága: a rakétahajó!
S mit hiába álmodott annyi álmodó: az eget hozni a földhöz közelebb, a földet pedig az Éghez közelíteni, most talán, annyi kin és annyi vér után, nagyságának szent önkívületében válósággá teszi meg az Ember!

SALAMON LÁSZLO

— Lapunk legközelebbi száma a közbeeső hivatalos munkaszünet miatt szerdán reggel a rendes időben jelenik meg.

— Köszönet. Mindazoknak, akik felelhetetlen férem, illetőleg édesatyánk hirtelen elhunyt alkalmából részvétükkel kerestek fel és osztottak fájdalmunkban, ezúton mond köszönetet a Kaszner-család.

— A Magánalkalmazottak Szövetsége panaszt emelt a vármegyei prefektusnál a cenzura tulkapásai ellen. A Magánalkalmazottak Szövetségének kolozvári csoportja memorandummal fordult a kolozsmegyei prefektushoz, kérve, hogy intézkedjék a cenzura tulkapásai ellen. A memorandum szerint a „Közalkalmazott” című szaklapot úgy cenzurálták meg, hogy a legintérmébb természetű híreket is megnyirbálták, holott a lap tisztára belső orgánium, amelyet az uccán, vagy a nyilvánosság előtt nem terjesztenek. A memorandum hivatkozik végül arra is, hogy a cenzura csak a január 4-iki eseményekre van elrendelve s így nem engedhető meg, hogy a cenzorok kényük-kedvük szerint érthetnezzék a belügyminiszteri rendeletet.

— Meghalt a világ leghíresebb szállótulajdonosa. Newyorkban meghalt a napokban Amerika leghíresebb szállótulajdonosa, Simon Statler hatvanöt éves korában. Néhány tucat hotel birtokosa volt, közöttük a newyorki Pennsylvánia-szállónak, amely háromezer ágyával a világ legnagyobb szállodája. Hoteljeit a Statler-szisztéma szerint rendezte be, amelynek alapelve: „Fürdőt minden szoba mellé!” Szállodának minden szobája mellett valóban be van építve egy-egy fürdő. Ő találta föl a kiszolgálás nélküli hoteleket, ami viszont abból áll, hogy a hotelek szobáinak ajtóit ki vannak képezve szekrényekké, amelyeket kívülről és belülről ki lehet nyitni. A vendég telefonon rendel, amit néhány perc múlva megtalál a szekrényajtóban, anélkül, hogy kiszolgáló személyzet szemé elé kerülné volna.

Bernády polgármester vizsgálatot kér a marosvásárhelyi tanács ellen

Feloszlatás veszélye fenyegeti a tanácsot, mert a tanácsstagok nem járnak az ülésekre

(Targu-Mures-Marosvásárhely, április 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Marosvásárhely városi tanács állandó választmánya ülést tartott, amelyen Bernády György polgármester bejelentette, hogy miután a városi tanács tagjai már kétszer egymásután nem jelentek meg a tanácsülésen s így a gyűlés határozatképtelen lett, jelentést tesz a belügyminisztériumban, egyben kéri fogja, hogy a minisztérium rendelje el a vizsgálatot a városi tanács ellen. És kéri fogja,

hogy állapítsa meg a belügyminisztérium, mi az oka, hogy a tanács működésképtelen.

Dr. Bernády polgármester bejelentése a permanens bizottság tagjai között nagy meglepetést keltett. Hosszas vita után a permanens bizottság hozzájárulását adta a polgármester felterjesztéséhez.

A belügyminiszteri vizsgálat során előállhat az a helyzet, hogy a tanácsot, miután munkaképtelen feloszlatják, vagy

pedig a kinevezés útján bekerült tagokat kicserélik.

A polgármester kijelentette, hogy ő többet a tanácsot egybe nem hívja, hanem hívja egybe a permanens bizottság, azonban a permanens bizottságnak nincs jogában a tanács egybehívása, így ugylátszik, a városi tanács sorsa meg van pecsételve.

A polgármester javaslata városszerte nagy feltűnést keletett.

Szenné égett egy máramarosszigeti uriaszony

Özvegy Szép Lajosné tragikus halála

(Sighet-Máramarossziget, április 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megrendítő dráma játszódott le Máramarosszigeten pénteken este. Az áldozat Szép Lajosné, volt pénzügyigazgató özvegye, aki a Kigyó-ucca 13 számú ház lakója és tulajdonosnője volt. Tegnap este 11 órakor Spataru Gheorghe hadnagy, aki albérlője volt Szép Lajosnénak, a moziból hazajövet

fojtogató füstszagot érzelt a házban. Gyantát fogott és ezért megparancsolta a tisztiszolgájának, derítse ki, hogy mi okozza a füstöt. A tisztiszolga mindenképp a tulajdonosnő lakására ment át, hogy a gyanus füstöt bejelentse. A cse-

lédlány azonban nem engedte be, hanem előbb meg akarta kérdezni asszonyát, hogy hanlandó-e a katonát fogadni.

A cseléd el is indult Szépné háloszobája felé, de rémülten tért vissza a bezárt ajtóból, mert a füst az özvegy szobájából tört elő. A megrémült cselédnő a katonát hívta segítségül és miután az ajtót feltörték, a gomolygó füstben együtt hatoltak be a szobába, ahol vérfagyasztó látvány tárult eléjük.

A szerencsétlen uriaszony ott felelt az ágyon és egész testét lobogó lángok borították el.

Azonnal fellármázták az egész környé-

ket, míg Spataru hadnagy a rendőrséget értesítette. Szépné, mielőtt a házból elszállították volna, szörnyű égési sebeibe belehalt. A rendőrségtől kiszállott a helyszínre dr. Pap Zsigmond tisztiorvos, Szász alkapitány és Kovács detektív, akik megállapították, hogy az 56 éves asszony, aki egyébként két éve teljesen békés volt, lefekvés után a gyertya világánál meg akarta igazítani a párnákat, miközben az ágynevelő tüzet fogott és ez okozta a vesztét.

Szép Lajosné tragikus halála óriási feltűnést és általános részvétet keltett az egész városban.

— Eljegyzés. Klein Mici és Löblí Dezső (Cluj) jegyesek.

— Felrobbant és lezuhant egy olasz hidroplán és a rajta levő hadnagy és őrmester szörnyethaltak. Milanóból jelentik: Lussin Piccolo közelében egy óriási hidroplán, közvetlenül a start után, motordefektus következtében a szárazföld fölött felrobbant, kigyulladt és lezuhant. A gépen levő tengerészhadnagy, pilótaőrmeester és mechanikus azonnal szörnyethaltak.

— Hatalmas áradások Németországban. Boroszlóából jelentik: A sok esőzés következtében Németországban hatalmas áradások vannak. Wilkau község-nél az áradat két hidat elragadott. Egy gőzmalom beomlott. A vasuti pályatest száz méter hosszúságban a leomló sziklagörgetgek torlaszolták el, úgyhogy a forgalmat csak átszállással lehet lebonyolítani.

— Aida ünnepi előadása a Román Operában. A kolozsvári Román Operának igazi ünnepe volt a legnap esti Aida előadás. Az előadást a Kolozsvári kongresszuszozó természetudósok fizetésére rendezte az Opera igazgatósága s a művészek mindent elkövettek, hogy tudásuknak legjavát nyújtsák. Különösen Aida szerepében keltett feltűnést Mohora Mária, akinek szopránhangjához mérhető rég nem hallottunk a Román Opera színpadán. Kellemesen csengő, hatalmas terjedelmű hangja könnyen birkózik meg Aida nehéz partitúrájával. Trillái szinte kifogástalanok. Illuziót keltett Niculescu Radamese; játéka sok tekintetben kifogásolható. Jó volt a főpá szerepében Ujeicu. G. Antal mint Amonasro sok tapsot kapott. Az előadás kiemelkedő pontja Penescu Liciu Elena balletje volt. A kiváló táncművész nőjából rendezte a darabot s minden tekintetben stílusosan. Szerepében a prima-ballerina kimagasló volt. Klasszikus táncosnő, aki könnyen birkózik meg a keleti táncok technikájával is. Tökéletes kreációja magával ragadta a közönséget, amely színni nem akaró tapsal honorálta teljesítményét.

— Utcat neveznek el Mihali polgármester nevére. Tegnap délután Kolozsvár város tanácsa ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a Csikós-kertet utcával fogja összekötni a sportteleppel. Az új ucca, illetve sétány fásítása és kiépítése már meg is kezdődött és tekintettel arra, hogy az új ucca kiépítésére az ötletet Mihali polgármester adta, az új utcát Mihali-nak nevezik el. Az új ucca felavatása ünnepi keretek közt szerdán a déli órákban fog megtörténni.

— A városi illetékeket ezentúl a bérlők kötelesek fizetni. A városi tanács állandó választmánya több tanácsos bevonásával ma foglalkozott a városi illetékek behajtásának az ügyével. A háztulajdonosok ugyanis az utóbbi időben számos panaszt tettek az ellen, hogy bérlőiktől nem képesek behajtani az illetékek rájuk eső részét. A közigazgatási törvény alapján az illetékeket a bérlőknek kell megfizetniük, de ha nem fizetnek, ezért a háztulajdonos felelős a háztulajdonos

Árban, újdonságokban, minőségben utolérhetetlen az „IDEAL” női kalapszalonn. C. Reg. Fer. 8. férfi és női kalap formák, alakítások, szalma átvarrások 48 óra alatt a legújabb divat szerint, gyári árban készülnek. Eredeti Banco és Panama modellek. Gratís Minden kalappal ajándékban részese!

csak perrel elérhető bérlője ellen, de a peres eljárást csak kevesen vették igénybe. A város közigazgatási szabályrendelete sem tisztázta ezideig pontosan az illetékek kifizetésének ügyét, ezért a városi tanács elhatározta a szabályrendeletnek olyan értelemben való megváltoztatását, hogy az illetékeket a bérlő köteles kifizetni és csupán abban az esetben fizet helyette a háztulajdonos, ha a bérlő nem lehet azt behajtani. A város intézkedése folytán a városi illetékeket a bérlőktől is közigazgatási uton hajtják be.

Amerika
Temesvár
Casino

Ez a három szó azt jelenti, hogy az „AMERIKA” ÉTTERMÉBEN

CLUJ, PIATA UNIRII 23.
a hires

„Temesvári-Casino” sör már kapható

Vasár
M
P
telj
Az ör
ten is
egyes
Vi
ke
Me
CS
Minde
hölgy
Ne
be
Föbel
ci konzulát
pestről jele
látus egyik
tegnap éjje
A főkonzul
ra, amelybe
anyagai gon
— Hal h
váról jelen
község me
Csernából
hulláját fo
ra oszlásn
nosságát r
Valószínűl
lette halálá
— Haják
íróklubban
te tartotta
nagy siker
rosvásárhe
kalmat a k
basználtá
vészt a klu
jék Károly
tartja meg
senyét, tel
íróklub (M
ben. Belőnd
Sz
Elismer
külön
előjegy

Tovább tart a MAGAZIN PARISIEN

teljes kiadásra.

Az óriási áruaktárból e héten is kiadásra kerül az egyes osztályok készlete.

Vidéki kereskedők

rövi dáru,
galanterie
és játéka-
áru szük-
ségletüket
bevásárolhatják
gyári áron alul.

Megkezdődött a csipke-hét!

Minden elegánsan öltözködő hölgy számára itt az alkalom.

Ne halassa tovább bevásárlását

Főbelőtte magát a budapesti svájci konzulátus egyik tisztviselője. Budapestről jelentik: Az itteni svájci konzulátus egyik tisztviselője, László János tegnap éjjel főbelőtte magát és meghalt. A főkonzul címére levelet hagyott hátra, amelyben öngyilkosságát családi és anyagi gondjaival indokolja meg.

Haj helyett holttestet fogtak. Déváról jelentik: A napokban Felpertes község mellett odaváló halászháló a Csernából egy 50-60 év körüli férfi hulláját fogták ki. A hulla már annyira oszlásnak indult, hogy személynosságát nem lehetett megállapítani. Valószínűleg valami idegen csavargó lelte halálát a Cserna vizében.

Haják Károly ma este az Ujságíróklubban koncertezik. Szombaton este tartotta hangversenyét Kolozsváron nagy siker mellett Haják Károly marosvásárhelyi hegedűművész. Ezt az alkalmat a kolozsvári Ujságíróklub arra használta fel, hogy megnyerje a művészt a klubban való fellépésre is. Haják Károly vasárnap este 9 órakor tartja meg második kolozsvári hangversenyét, teliesen új műsorral, az Ujságíróklub (Monostori-ut 18.) helyiségében. Belépődíj nincs.

Genfben fog tisztázódni Titulescunak a kormányban való helyzete

Bucaresti-Bukarest, április 21. Genfből érkezett jelentések szerint Titulescu annak a kívánságának adott kifejezést, hogy Duca külföldi utazására való tekintettel látogassa meg őt és együttesen vizsgálják meg a kül- és belpolitikai helyzetet. Valószínű, hogy Duca belügyminiszter hazatérése előtt átutazik Genfben és meglátogatja Titulescut. A Politica szerint ez alkalommal tisztáznák Titulescunak a kormányban való helyzetét, egyben Románia álláspontját az optánskérdésben és kijelölik annak személyét is, aki júniusban a Népvetség előtt Romániát képviselni fogja, mert hír szerint Titulescu nem hajlandó többé az optánsügyet a népliga előtt képviselni. Egyébként Brătianu Vintila miniszterelnök csütörtökön, Duca belügyminiszter szerdán éjjel érkezik vissza a fővárosba.

1 drb. 6 szem. kávésgarnitúra . . . Lei 290
1 drb. szalvéta Lei 6

SZABO IENŐ divatárúházában, CLUJ

Felakasztotta magát egy fogoly a dévai fogházban. Déváról jelentik: Április 19-én a dévai fogház egyik zárkájának lakóját a zárkában holtan találták. Ingéből font kötéllal felakasztotta magát és meghalt. A fogoly még nem kapott ítéletet s mindössze csak három hete volt a fogház lakója.

Hazaárlási per indul Wolff osztrák ezredes ellen, mert Rothermeréhez intézett levelében Burgenlandnak Magyarországhoz való visszacsatolását követelte. Bécsből jelentik: Wolff osztrák ezredes, a monarchista párt ismert vezére levelet intézett Rothermerre lordhoz, melyben hangsúlyozta, hogy a revízió érdekében indított akciója Ausztria széles rétegeit is elégtétellel töltötte el, miután ez az ország is súlyosan szenved a békeszerződés következtében. A császári néppárt mindig kívánta, hogy Magyarország és Ausztria között megálljküljön az összeköttetés. Az igazság elemi követelménye az volna, hogy Burgenlandot, melyet erőszakkal szakítottak el Magyarországtól, visszacsatolják Magyarországhoz. Rothermere lord köszönőlevelet intézett Wolff levelére azonban az osztrák kormány hazaárlás címén eljárást indít Wolff ezredes ellen.

Camera de Comert si Industrie, Cluj
No. 2574—1928.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott Kereskedelmi és Iparkamara árlejtést hirdet ez évi jelentés román és magyar nyelven való nyomására.

Az ajánlat zárt és lepecsételt borítékban 1928 április 26-án déli 12 óráig nyújtandó be a 9. számú szobában.

Ajánlat egy ivre adandó.
Nyitott, utó- vagy elkészített ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az évi jelentés alakja, papírja és betűje, amint és amellyel készítendő, megtekinthető köznapokon, naponta, 8—13 óra között az 1. számú szobában.
Cluj, la 21 Aprilie 1928.

Ing. Ioan Negruțiu elnök.
Nicolae Căciulă, főtitkár

Szováta-fürdőn

Villa Speranza
uripanzio
Szováta-fürdő

a kitünően ismert **בשר ארטה** úfipanzio a villa SPERANZA-ban, lényeges átalakításokkal, ezidén már

junius hóban megnyílik.

Elismerten elsőrangú konyha, csukolt veranda. Bejáró vendégeknek külön étterem. — Felvilágosítással és kívánatra prospektussal szolgál, előjegyzést elfogad dr. Krausz Józsefné főrabbiné, Dicsősmartin (Dicsőszentmárton)

Figyelem!

Minden eddigi reklámárnál olcsóbban a nál a tavaszi divatcikkeit

SZABO IENŐ

divatkülönlegességek áruháza

CLUJ.

- 1 m. Opalin fehérneműre minden színben 27.—
- 1 m. Fehér szebb vászon 25.—
- 1 m. Mosó crepon 29.—
- 1 m. Fehérnemű vászon 39.—
- 1 m. Mosó delain bordűrös 48.—
- 1 m. 100 c/m. selyem minden színben 165.—
- 1 m. Dupla széles ruha selyem minden színben 135.—
- 1 m. Duplaszéles mintás francia grenadin 65.—
- 1 m. Francia Casha ruhákra 390.—
- 1 m. 140 c/m széles női tavaszi kabát-szővet 315.—
- 1 m. 140 c/m széles férfi öltöny szövet 315.—

Raktarra érkeztek legújabb angol és francia női tavaszi kabát-szővetek, ruha Cashák.

Függöny, ágyterítő és szőnyeg, Hencsertakarók óriási választékban.

Kérem kirakataim szives megtekintését.

Telefon 4—79 Telefon.

Ma lesz a nevetés délutánja, melyet a Magánalkalmazottak Szövetsége rendez a Famunkás-otthon (Karolina-tér 2.) dísztermében káprázatos programmal, d. u. fél 5 órai kezdettel. Az áprilisi bolondságok sorrendjén Arkadij Avarcsenko és Karinthy Frigyes bohózatai is színrekerülnek.

Koehle kapitány körrepülést rendez Amerikában. Newyorkból jelentik: Grenli Islandból azt jelentik, hogy a Bremen már holnap megkísérli a továbbrepülést Newyorkba. Az időjárás e pillanatban kedvez a repülésnek. A start azonban attól függ, hogy az utban lévő Ford nevű repülőgép még idejekorán megérkezik-e a szükséges benzinszállítmánnyal. Koehl pilóta elhatározta, hogy mielőtt Európába visszatérne, először körrepülést fog végezni Amerikában.

Berlinből Frankfurtba érkezett a Junkers-művek legnagyobb repülőgépe. Frankfurtból jelentik: Tegnap délután Berlinből ideérkezett a Junkers-művek legújabb épült 31 méter mély, eddig legnagyobb repülőgépe. A repülőgép kabinjában 15 utas számára van hely. A repülőgép három motorja összesen 1200 lóerős. A repülőgép ma délelőtt startol Párisba, ahol nagy ünneppélyességgel fogadják.

Elrendelték Klein Miksa vizsgálati fogságát. Tegnap számunkban megírtuk Klein Miksa, az Egyesült Közgazdasági és Jelzőbank aligazgatója letartoztatásának előzményeit. Klein Miksát ma hallgatta ki Dragusan vizsgálóbíró, majd kihallgatása után kihirdette előtte a vizsgálati fogságát elrendelő végzést. Úgye a jövőhét folyamán a törvényszék vadtanácsa elé kerül, tekintve, hogy ügyvédje dr. Nistor megfellebbezte a vizsgálóbíró végzését.

Győzelmesen nyomul előre a dél-kínai csapatok offenzívája. Pekingből jelentik: A dél-kínai nemzeti csapatok offenzívái rendíthetetlen heveséggel folytatódnak. A dél-kínaiak tegnap harmázezer foglyot ejtettek. Szuncsun fang hadserege teljesen megsemmisült.

Életveszélyes villamos szerencsétlenség érte a szegedi egyetem rektorát. Budapestről jelentik: Ma délután a Duna korzónál megálló villamosnál megrázó szerencsétlenség történt. Dr. Tóth Károly a szegedi egyetem rektora olyan szerencsétlenül esett le a villamosról, hogy a kerek alá került. Az egyetemi rektor súlyos sérüléseivel eszméletlenül szállították a mentők a Rókus kórházba, ahol haladéktalanul megoperálták. A professzor súlyos bordacsonttörést és agyrázkódást szenvedett. Állapota életveszélyes.

Meghalt Kohn Imre nagyváradi vegyész-mérnök-jelölt. Nagyváradról jelentik: Körülbelül tíz nappal ezelőtt, mint megírtuk, Kohn Gábor nagyváradi vegyészeti gyárában robbanás történt. Ugyanis a gyáros husz éves fia, Kohn Imre vegyész-mérnök-jelölt kísérletezett, miközben a lombik felrobbant és a fiatalember égési sebeket szenvedett. Beszállították a Zsidó-kórházba, ahol gondos ápolás alá vették. Ugyáltszott, hogy megmenthető lesz, miután csak másodrendű égési sebeket szenvedett. Azonban a legmondosabb ápolás sem segített. A fiatalember állapota az utóbbi napokban rosszabbra fordult és szombaton délben kiszendvedt. A szerencsétlenül járt fiatalember és családja iránt városzerte nagy részvét nyilvánult meg.

Huszezer lejes életbiztosítást ad az Uj Kelet minden előfizetőjének

Az Uj Kelet elhatározta, hogy egyre növekvő olvasótáborra rokonszenvének ellenszolgáltatásaképpen mindazokat, akik már előfizetőink táborához tartoznak, valamint azok is, akik most lépnek be előfizetőink sorába, kivánságukra

a maga nemében páratlan ajándékban részesíti.

Lehet-e jobb ajándékot adni a mai szomorú gazdasági viszonyok között, mint egy életbiztosítási kötvényt, amely a család fő vállaira nehezülő gondot megosztja? Eppen ezért elhatároztuk, hogy valamennyi előfizetőnk, akik előfizetési hátralékban nincsenek, valamint azokat, akik újlag lépnek be előfizetőink sorába,

A Fonciera Általános Biztosító Részvénytársaságnál

Románia egyik legjobb bonitású és egyik legmegbízhatóbb biztosító intézeténél, amelynek egész Romániára szóló központja Kolozsváron van a sorsolási és népbiztosítási osztálynál

huszezer lei összeg erejéig bebiztosítjuk.

Ennek a biztosítási módnak előnyei közismertek. Orvosi vizsgálat nélkül, mérsékelt havi díjazásért, a biztosított főke azonnal kifizetetik nemcsak a biztosított halála esetén, vagy a biztosítási időtartamnak, husz évnél kevesebb ideig tartó, de

minden hónapban kisorsolják a kötvények arányos részét és a kisorsolt kötvények tulajdonosai nyomban megkapják a biztosított főke teljes értékét, vagyis 20,000 leit.

Ötven éves korig orvosi vizsgálat nélkül, bárki megköttheti ezt a biztosítást, melynek eredeti feltételei szerint a kötvény-illeték 40 lej, a befizetendő havi díj pedig 84 és 102 lej között váltakozik, a biztosított életkora szerint. Aki azonban már az Uj Kelet előfizetője, vagy előfizetője lesz, azt az Uj Kelet

220, illetőleg 310 lej ajándékban részesíti, úgy hogy a lap előfizetése ugyszólván semmibe sem kerül.

Ha már előfizetője az Uj Keletnek és beküldi az egynegyedévi előfizetést előre, úgy

az Uj Kelet fizeti ki a biztosítási kötvényilletéket, valamint az első és hatodik hónapban esedékes részletet. Annak a régi előfizetőnknek, aki egyszerre egy félévi előfizetési díjat küld be, kifizetjük kötvényilletékét, valamint első, hatodik és kilencedik hónapban esedékes díját, vagyis a kötvényilletéken kívül három hónapon keresztül az Uj Kelet vállalja a biztosítási díjtételek befizetését.

Aki még nem előfizetője az Uj Keletnek, annak

nem szabad elmulasztani a most kínálkozó alkalmat és már azonnal be kell lépjen előfizetőink sorába

mert ezzel nemcsak a legjobb erdélyi lapot szerzi meg magának, de kötelességét teljesíti családjával szemben és szerencsés esetben már néhány havi díj fizetés után is, ha a kötvényt kisorsolják, megkapja a teljes biztosított összeget.

Annál könnyebben megköttheti mindenki ezt a biztosítást, mert új

előfizetőinknek is megadjuk ezt a páratlan kedvezményt. Ha az új előfizető az egynegyedévi előfizetési díjat beküldi, úgy neki is kifizetjük kötvény-illetékét, valamint az első és a hatodik hónapra esedékes díj összegét. Tehát háromszázhusz lej előfizetési díjból kettőszázhusz lejt a FONCIERA BIZSOSITÓ TÁRSASÁGNAK fizetünk be előfizetőnk javára és így

mindössze száz leibe kerül az Uj Kelet negyedévi előfizetése.

Az új előfizető azonban egy félévi előfizetést küld be, annak még nagyobb kedvezményt adunk, mert a kötvényilletéken kívül kifizetjük helyette az első, hatodik és kilencedik hónapokra eső díjrészleteket, vagyis összesen háromszázhusz lejt és így

az Uj Keletet az első negyedévben mindössze tíz lejért kapja.

Senkinek sem szabad tehát elmulasztania ezt az alkalmat. Még ma vágja ki idemellékelte szelvényünket, küldje be negyedévi vagy félévi előfizetési díját és

nemcsak a lapot kapja meg napról-napra, de teljesen ingyen, rögtön kézhez veszi kötvényét is, melyben a kötvényilleték, és az első hónap díja nyugtázva van.

Ha a negyed, illetve félévi előfizetési díjat küldte be, a harmadik és hatodik hónapokban, illetve a kilencedikben nem kell pénzt küldjön a biztosító társaságnak, mert ezekben a hónapokban, az Uj Kelet fizeti be ön helyett a díjat és automatikusan, minden fizetés nélkül kapja meg a szaldórozott nyugtát róla.

Fizessen elő tehát még ma s a mellékelte szelvényvel jelentsen be igényét az ajándékra.

Itt közöljük a szelvényt, melyet azoknak, akik a biztosítási kedvezményt igénybe akarják venni, be kell küldeniök és annak alapján a Foncierával felvettetik az ajánlatot, melynek fent körülírt kötelezettséggel bennünket terhelnek.

Az Uj Kelet felhívása és ajándéka alapján biztosítani kívánom magamat a

Fonciera Általános Biztosító

sorsolási népbiztosítási szabályzata szerint huszezer lejre

Kelt _____ 1928 _____

Név _____

Foglalkozás _____

Lakhely _____

Pontos cím _____

Olvasható írást kérünk és teljesen pontos címet

Négy prágai kislány a rossz bizonyítvány miatt megszökött. Prágából jelentik: Négy 12 éves kislány, akik a zirkovi leánypolgáriba jártak, a rossz bizonyítványuk miatt megszöktek hazulról és 16-ika óta nem adtak magukról életjelet. A leányok nevei a következők: Novák Jarmila, Pesin Emilia, Poreit Mária és Bolesch Mária zirkovi lakosok. Miután a leányok mind jó barátnők, kizártnak tartják, hogy leánykereskedők kezeibe kerültek volna. Az iskolásleányok nem voltak nézők és így nem is utazhattak el. Valószínűleg Prágában tartózkodnak. Nincsen kizárva, hogy rokonoknál vagy ismerősöknél kaptak menedéket.

Aldott állapotban levő nők és ifjú anyák a természetes „Ferenc József” cserévíz használata által rendes gyomor- és bélműködést érnek el. Az újabbkori nőgyógyítás főképviselei a Ferenc József vizet igen sok esetben kipróbálták és kivétel nélkül gyorsan, megbízhatóan és fájdalommentesen hatóknak találták. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Dánia 55 millió dolláros amerikai kölcsönt vesz fel. Koppenhágából jelentik: Egy amerikai bank-konzorcium 55 millió dolláros dán államkölcsönt bocsát a napokban aláírásra. A kölcsön 4 és fél százalékos kamatozású és hárminchérom éven belül törlesztendő. A kölcsönt kizárólag investációs célokra fordítják és ezért a newyorki piacon valószínűleg többszörösen túljegyzik majd a dán kölcsönt.

Tüdőbetegek kérjenek ismertető füzetet, a mindenesetben csodásan bevált Antiphtysin, államilag engedélyezett tüdőbaj elleni gyógyszerrel. Díjmentesen küld az egyedüli készítő: Osváth-gyógyszertár Tg.-Mures.

Hét halalos ítélet Moszkvában. Moszkvából jelentik: A legfelsőbb szovjet bíróság huszonháromnapos tárgyalás után kihirdette ítéletét két moszkvai magánhitelintézet negyvenkét tisztviselőjének ügyében, akiket gazdasági téren üzött ellenforradalmi machinációkért állítottak forradalmi törvényszék elé. A bíróság az intézetek igazgatóságának hat tagját és az Állami Bank Gazdasági Hivatalának igazgatóját,

Nikolajevszkit halálra, a többi vádlottat hat hónapra kilenc évig terjedő szabadságvesztésre ítélte. A halálraítéltekre az amnesztia-rendeletet nem alkalmazták. A védők kegyelmi kérvényeket terjesztettek elő.

Mussolini könyvet írt. Rómából jelentik: A napokban jelennek meg az első kötetek annak a könyvsorozatnak, amelyet Mussolini kormányelnök intenciói szerint bocsátottak sajtó alá. „A győzelem kommentárjai” összefoglaló címmel. A kötetek a háború győzelmes befejezésének és a fasiszta diadalmak minden jelentősebb mozzanatát megörökítik. A történelmi visszapiantást

A tudósok üresen találták Zsár király sírját. A tudósok üresen találták Zsár király sírját, amelyet több ezredéve ablók fosztottak ki. Kairóból jelentik: A Kairó környékén kutató régészek többhavi nehéz és gondos munka után feltárták Zsár király sírját. A fáradtság azonban hiábavalónak bizonyult. A kutatók a sírt üresen találták. Bizonyos jelekből arra lehet következtetni, hogy Zsár király temeközé helyét, amelyben nagy aranykincsek lehettek, több ezredévevel ezelőtt kirabolták.

külön kötetben maga Mussolini miniszterelnök írja „A holnap” címen.

Félig meglojtotta azután kirabolta. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Riklinger Frigyes szászrégeni szücsmeister csüttörtökön Marosvásárhelyre jött, hogy üzleti ügyeit intézze. Este, amikor a szaloda felé tartott, egy ismeretlen egyén csatlakozott hozzá. Az ismeretlen férfi Riklingert torkonragadta és adig fojtogatta, amíg eszméletét veszítette. Ezután az eszméletlen férfit kifosztotta és mintegy 50 ezer lej értékű tárgyat elrabolta. A járőrelők Riklingert bevitték a kórházba, az ismeretlen tettest pedig nyomozták.

Betörték a reáliskolába Déván. Déváról jelentik: Április 19-ikére virradó éjszaka ismeretlen tettesek betörték a dévai reáliskola igazgatói irodájába s annak egyik asztalfiókjából a bélyegzót akarták megkeríteni. Az ismeretlen tettesek eme szándéka azonban bűntudattal végződött, mert bár több kulcsot törtek el a zárban, a zárat nem sikerült felnyitniok. gy néhány bizonyítvány-nyomatványt vittek magukkal. A nyomozást megindították.

Vasárnap
EGY
nagykerek
léti tönkr
maztatás
— Tu
kereshed
— Nem
— Talá
— Nem
A keres
halom fo
megkérd
a sógor
nem-mel
— Hát
ki végül
nál nőia
A sógo
majd így
— Hall
nagy és
valóban
ségéd lel
hatsz és
hated üz
én vagy
Nem akar
hated, ho
gyol
— Való
használha
vagy, ad
csot, hogy
AZ UJ
közseg ra
kor ugyan
mulasztot
hogy kem
a hitközsé
fizetését.
meguntak
hallgatni
beszéljen
— De n
lankodott
— Spre
üben die
Gleichheit
nák.
— Jó —
Es a le
sig töltöt
hogy hall
latot. A r
vetkező n
ki.
— Ra
Freiheit,
lichkeit,
Gleichheit
KENYE
vigasztalja
— Soh
egy sze
vizzel is
nek veled
okkor rög
— Még
meg lenne
holnap te
ma. Csak
kódj te a
gondoskod

Eg

ben a földkéreg komponens részeinek sztatikus egyensúlya mind nagyobb eltérést mutat. Ez azzal magyarázható meg, hogy mindazon kialudt vulkánok, amelyek tertiár korszakban kitörő vulkánok voltak, „frakturák” (törések) által lévén elválasztva a környező síkságtól, több milliárd év folyamán annyira elvesztették egyensúlyukat, hogy a frakturák most kezdik elérni legmagasabb feszültségüket s ebben a korszakban várhatóan ilyenformán a tömeges egyensúly eltolódások. A földrengéseknek mindenesetre az a természete, hogy előbb kisebb területeken, majd mind nagyobb területeken jelentkeznek, mindaddig, a míg elérik a maximumot s akkor fokozatosan lanyhulni kezdenek, amíg újra megtalálják a földkéreg komponens részei a sztatikus egyensúlyt s a földkéreg konszolidálódik. A természetudások megfigyelései szerint ez a kor egy ilyen átalakulási folyamat elején áll. A krízis megkezdődött, de kulminációs pontja csak századok után fog bekövetkezni.

Valószínű, hogy ezek a földeltolódások a kialudt vulkánok újabb aktivitását okozzák, mivel a föld-magma (a föld izzó méhe) újra összekötetésbe kerül a kialudt tűzhányok kráterjeivel.

A filippopolit földrengés oka

A bulgáriai földrengések kiindulópontja a filippopolit medence volt. A medence kialudt vulkánokkal van körülvéve, amelyek tertiár korszakbeli frakturákkal vannak elválasztva a medencétől. A hegyekről a folyók által a medencébe lehorodott földanyag megnehezítette a medencét, a hegyek pedig vesztettek súlyukból s így bealfozott az egyen-

súly eltolódás. Ugyanezzel magyarázható a szirmnai földrengés is.

Erdély sincs jobb helyzetben

— Erdély is ki van téve hasonló földeltolódásoknak — kérdeztük a tudós professzortól.

— Erdély sincs kellemesebb helyzetben, mint a filippopolit medence, mert Erdélyt is körülövezik a tertiár korszakban még működő vulkánok. Ilyen vulkánok a *Vladeasa*, a *Hargitta*, a *Gyergyói* és a *Radnai havasok* és ugyan ilyen vulkán kráterének helyén van most a Szent Anna tó is.

— Vajjon a mai generáció tarthat-e nagyobb kataklizmáktól?

Popescu Voinesii professzor néhány másodpercig elgondolkozott, majd a következőket mondotta:

— A földrengés olyan természeti katasztrófa, amely elkerülhetetlen. A földhöz vagyunk kötve és ha elérkezik a földrengés, nekünk a földön kell maradnunk, nem menekülhetünk el előle a magasabb szférákba. Bennünket a természet teremtett földből s a földrengés is természeti jelenség. Tehát ha a földrengés életünkbe kerül életünket a természet semmisítette meg s a föld vette vissza. Akár mi is történik, mi csak a földön várhatjuk be az eseményeket, melyekről nem tudjuk, hogy melyik pillanatban és a föld melyik pontján következnek be.

A beszélgetésünk itt felbe szakadt, a teremben elottották a lámpákat, felgördült a függöny s megkezdődött Aida harmadik felvonása.

Hátszegi Ernő

Ezután a repülőtisztek felemelték a koporsót és a halott hozzátartozóitól és a temetésre kivonult repülőszázalajtól, valamint az érdeklődők hatalmas tömegétől követve a tágas kaszárnyaudvaron keresztül a kapu előtt álló repülőgéphez vitték. A repülőgép tetejére létrán keresztül emelték Grozescu koporsóját majd a hatalmas temetési menet a 83-ik gyalogezred zenekarának grászindulója mellett megindult a gör. kel. temetőbe, ahol a Marcelariu család kriptájában helyezték örök nyugalomra Grozescu Sever holttestét. A halottas menet fölött a szamosfalvi repülőszázalag három repülőgépe keringett, amelyeken három repülőtiszt így áldozott a lezuhant kollega emlékének.

Nem oszlatják lel Szatmár város tanácsát

Bellu prefektus leszereli a tanács megbuktatására irányuló akciót

(Satu Mare-Szatmár, április 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szatmári városi tanács feloszlására a többszöri és erőszakos vizsgálat sem tudott okot találni. A legutóbbi Tomescu-féle vizsgálat sem produkált megfelelő bizonyítékokat az elhangzott és közismert vádakra, úgy hogy a legfelsőbb közigazgatási tanács sem javasolta a feloszlást.

A vizsgálat lefolytatása során a képviselőház megszavazta azt a törvényjavaslatot, amely

az eddig rendezeti tanácsa Szatmár a municipális városok sorába emeli.

vagyis visszaadja a törvényhatósági jogát. Ez a törvény olyan változtatásokhoz a városi adminisztrációba, amelyek teljesen illuzórikussá teszik, hogy a kormány a maga politikai céljait a feloszlás útján juttassa érvényre. Illetékes helyről nyert értesüléseink

szerint

a kormány elélt a városi tanács feloszlásától.

A kormány feloszlási szándékát Bellu Stefan az új prefektus véleménye változtatta meg.

Bellu prefektus széles látókörű, európai gondolkodású politikus, aki világosan látta, hogy a jelenlegi városi tanács feloszlása és egy a románok, mint a kisebbségi lakosok előtt feleltébb népszerű polgármester, *Ferenz Ágoston* elmozdítása kinos hatást váltana ki a város lakosainak köréből.

A város minden rétege nagy örömmel fogadta a megbízható helyről nyert értesülést, hogy a tanács helyén marad és remélhetőleg ez volt az utolsó fázisban annak a rosszakaratú házának, amely politikai szempontokból irányult a tanács jelenlegi összetétele ellen.

Áthelyezik Stoicescu nagyváradai pénzügyigazgatót

(Oradea-Nagyvárad, április 21. Az Uj Kelet tud.) Nagyváradon mindössze két év óta áll *Stoicescu Dinu* a pénzügyigazgatóság élén és azóta valóságos réme a kereskedőknek, az iparosoknak, valamint a többi adófizető polgároknak.

Ismeretes a pénzügyigazgatónak az az akciója, hogy a rombolások kapcsán kiutalt kártérítési összeget nem akarta kifizetni, amíg a kereskedők hátralékát és azonkívül egynegyed évi adójukat előre le nem vonják.

Stoicescu Dinu, a kíméletlen adóbehajtásnak és végrehajtásnak őre a legnagyobb elkeseredést váltotta ki a nagyvá-

rad kereskedők és iparosok körében. Többször akció indult meg, hogy a kormányt rávegyék, helyezze át Nagyváradról a kíméletlen pénzügyigazgatót, sőt maguk s pénzügyigazgatóság tisztviselői is mozgalmat indítottak ebben az irányban, mert *Stoicescu* nemcsak az adó fizető polgárokkal, de a hivatalnokaival szemben is legkíméletlenebb volt.

Ennek a mozgalomnak végre megtett a várta eredménye, mert amint bukaresti megbízható forrásból értesültünk, *Stoicescu* par héten belül áthelyezik a beszarabiai cetatea-albai pénzügyigazgatóság élére.

Bokanovszki francia miniszter választói beszédét a munkások a legválogatottabb szidalmakkal zavarták meg

(Páris, április 21. A francia választások perdenő napja ma, vasárnap veszi kezdetét. Szerte az országban a leghangosabb és legválogatottabb agitáció előzi meg a választásokat, amelyek itt-ott már véres verekedésekre is vezettek. Természetesen az egyes miniszterek is részt vettek a választási agitációban és kikerándultak választókerületeikbe, hogy ott választóikat a maguk utólréhetetlen és egyedül üdvözítő képességeikről győzzék meg.

Nemrégiben Briand beszédét közzétük, aki bretagnei választói között szintén el kellett, hogy viselje a munkások alacsonyítását. Most párisi jelentések arról számolnak be, hogy Bokanovszki kereskedelmi miniszter, aki ellen ellenjelöltként *Costes* pilóta lépett fel, — aki tudvalevőleg azért lett ellenlábasa Bokanovszkinak, mert a miniszter annakidején viszszarendelte Amerikából és nem volt hajlandó tovább finanszírozni repülői ambícióit, — szintén megtartotta választói beszédét.

Costes agitációja, úgy látszik, megteremtette győlmölcsét. Bokanovszkyt ugyanis, mialatt kerületében választói beszédét mondotta, a gyűlésen jelenlevő

munkások rendkívül óles és durva kifejezésekkel illették.

— Testvérek, munkások, a kommunis-ták meg akarnak benneteket téveszteni — kezdte beszédét, mire a munkások a következő közbekialtással hurogták le a minisztert:

— Fogd be a szadát, te Judás!

Bokanovszki tovább folytatta beszédét:

— Nem vagyok forradalmár...

— Padjuk, hogy reakciónárus vagy!

— választották körustan a munkások.

— En magamévá tettem a munkások követeléseit — replikázott Bokanovszki, mire a következő lapidáris kifejezés repült feje a munkások ajkairól:

— Hazudsz, te esirkelegő, ne tagadd: alaposan megszeded a zsebeidet!

Ilyen és hasonló hangnemen folytatódtak a közbekialtások Bokanovszki programbeszéde alkalmával, ami arra vall, hogy a francia miniszternek nagyon is erős antipátiákkal kell megközelítenie kerületében s így az sem lehetetlen, hogy a híres kereskedelmi miniszter a ma lezajló választásokon mandátum nélkül fog maradni.

Hirdessen az Uj Keletben

Kolozsváron nagy pompával temették el a Galacban lezuhant Grozescu repülőfőhadnagyot

(Cluj-Kolozsvár, április 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délután a 83-ik gyalogezred Honvéd-uccai kaszárnyája előtt nemzeti zászlókkal és virágokkal díszített repülőgép állt meg, amely elé három pár fekete lovat fogtak be, hogy a Galacban lezuhant *Grozescu Sever* repülő-főhadnagyot utolsó útjára szállítsák. A harmincéves, nemrég nősült főhadnagy annak a társadalmi akciónak lett áldozata, amelyet a kormány a nemzeti repülés támogatására ország-szerte rendeztetett. *Grozescu Sever* Galacban röpült föl az elmúlt vasárnap, hogy a város uccáira röpíratokat szórjon le, amelyekben a röpülés céljaira való adakozásra hívták fel a lakosságot. A szerencsétlen fiatal repülőtiszt röpírat-szórás közben motordefektet kapott és pár pillanat múlva eltört gépének roncsai alól huzzák elő holttestét.

A szerencsétlenül járt repülőtiszt néhány évvel ezelőtt még Kolozsváron teljesített szolgálatot a szamosfalvi repülő-különítménynél. Akkor *Grozescu* intenzív sportéletet élt, az akkor még működő Aesculap sportegyesület tagjainak so-

rában. A jóképű fiatal katonatiszt klub-társai között általános szeretetnek örvendett. Galatza történt áthelyezése előtt nősült Kolozsváron és egy régi kolozsvári román család leányát, *Macelariu Matildot* vette el feleségül. Halála ezért Kolozsvárt különösen sportkörökben ke-tett általános részvétet. Kolozsvárt él egyébként az elhunyt repülőtiszt család-jának nagyrésze is és ezért *Grozescu Sever* holttestét pénteken éjjel különko-csiban Kolozsvárra szállították.

Grozescu koporsóját a 83-ik gyalogez-red kaszárnyájának házi kápolnájában ravatalozták fel. Ma délelőtt a ravatalt az elhunyt jóbarátai és tisztikollégái, a szamosfalvi repülőkülönítmény tiszt- és altisztjai kara koszorúkkal halmozták el. A koporsó őrizetét a repülőszázalaj négy tisztjét rendelték ki, akik kivont karddal, merev vigyázzban álltak szerencsétlenül járt kollégájuk ravatalánál.

Ma délután három órakor vette kezdetét az istentisztelet, majd a repülősz-tag egyik kapitánya megható beszédben méltatta az elhunyt érdemeit. Utána egy altiszt, majd egy közlegény beszéltek.

A koronának koronája

az, hogy

KOMIÁTSZEGHY LAJOS

KORONA

vendéglő-éttermében

Cluj, Calea Victoriei 49. szám

a híres

„Temesvári Casino” sör már kapható

Az vissz

3.3 mil Ném

Berlin, kai hivata Németország 1 millió Romániából értékben. U árubehozata na volt 15 ben. A mérleg tehát millió mária javár márká-kurliárd letj t. Az 1920 sonlitásból ország rom 818.000 mákára emel 89.5 millió felel meg. Romániába 389.000 mákára növekk millió mária. A két é több fontos Egyfelől fig ország imp növekedett. félékben (a tékben eme pogácsa, ol és zsiradék

A lík

Sikertel resti gy

(Timisoa Uj Kelet tu mányhalosá mesváron s Szeszcsitalg ellen folyta délyi gyár, vópontra. A az UGIR k szindikátus folyása alá törekvés ny kezleten is, sze Bukares amelyen ré

DEVIZ

Zürich	..
Newyork	..
London	..
Páris	..
Milano	..
Prága	..
Budapest	..
Belgrád	..
Bukarest	..
Varsó	..
Bécs	..
Berlin	..

Közgazdaság

Az export szervezatlensége miatt visszaesett Románia gyümölcs- és tojás kivitele Németországba

3,3 milliárd lejese egyenleget mutat Románia javára a Németországgal való 1927. évi külkereskedelem

Berlin, április 21. A német statisztikai hivatal provizorikus adatai szerint Németország az elmúlt évben összesen 1 millió 326837 tonna árut importált Romániából 243 millió 326.000 márka értékben. Ugyanez az 1927 évi román árubehozatal Németországból 122006 tonna volt 159 millió 660.000 márka értékben. A német-román külkereskedelmi mérleg tehát az elmúlt évben 83,6 tized millió márka egyenleget mutat Románia javára. Lejben átszámítva 39-es márka-kurzuson ez az aktívum 3,3 milliárd lej tesz ki.

Az 1926 évi adatokkal való összehasonlításból megállapítható, hogy Németország romániai árubevitelére 153 millió 818.000 márkáról 243 millió 326.000 márkára emelkedett, vagyis az emelkedés 89,5 millió márka, ami 58 százaléknak felel meg. Ezzel szemben Németország Romániába irányuló exportja 121 millió 389.000 márkáról 159 millió 660.000 márkára növekedett. Az emelkedés itt 38,3 millió márka, vagyis 24 százalék.

A két év külkereskedelmi adataiból több fontos következtetést lehet levonni. Egyfelől figyelemre méltó, hogy Németország importja milyen hatalmasan meg növekedett a takarmányozási és gabonafélékben (árpa és tengeri). Kisebb mértékben emelkedett az épületfa, az olajporácsa, olajmagvak, a növényi olajok és zsiradékok és a prémőrök bevitel.

Ezzel szemben erősen visszaesett a hus, a friss gyümölcs és a tojás importja Németországnak. Ezt a visszaesést Victor Geormanoanu berlini román kereskedelmi attasé a kormányának megküldött jelentésében meg is indokolja. A német husbevétel azért esett vissza, mert a német kormány teljesen betiltotta a keleti és délkeleti államokból való hus importját. Ezt az intézkedést állategészségügyi szempontokkal indokolják, de az igazság az, hogy a berlini kormány ezzel a tilalommal a német állattenyésztést akarja előmozdítani. Ez magyarázza meg egyúttal a takarmányfélék importjában mutatkozó hatalmas emelkedést.

A friss gyümölcs bevitelének csökkenését a berlini attasé Románia terhére írja és annak okát az export szervezatlenségében és abban látja, hogy a kivitelre kerülő gyümölcsöt itthon nem villogatják meg. Pedig nemcsak a nyers gyümölcsnek volna igen jó piaca Németországban, hanem a már ipusított gyümölcsféléknek, különösen pedig a marmelád és a különböző kompótok előállításához szükséges félgyártmányoknak is. Ugyancsak az export rendszertelensége miatt esett vissza a román tojás kivitel is, mert a nem változtatott szállítmányok miatt Németországban egyre több a panasz a romániai tojás ellen.

A likörgyárosok és kereskedők többsége ragaszkodik a temesvári szervezethez

Sikeretlenül végződött a UGIR által összehívott bukaresti gyűlés. Országos kimutatás készül a likörgyárakról

(Timisoara-Temesvár, április 21. Az Uj Kelet tud.) Az a harc, amelyet a kormányhatóságilag már elismert és Temesváron székelő Romániai Likör- és Szeszitalgyárosok Országos Szövetsége ellen folytat néhány regáti és egy-két erdélyi gyár, még mindig nem jutott nyugvópontra. Az egyenetlenkedések mögött az UGIR keze van, amely a temesvári szindikátust minden áron, a maga befolyása alá akarja kényszeríteni. Ez a törekvés nyilvánult meg azon az értekezleten is, amely április 19-én ült össze Bukarestben az UGIR éliséje alatt és amelyen részt vett Steuer Kamill bukaresti gyáros, a temesvári szövetség elnöke, valamint Gyárfás Dezső, a kolozsvári Bognár és Szántó cég igazgatójának vezetésével több erdélyi és bánági gyáros is. Az értekezleten mindössze hét gyár képviseltette magát az ellentáborból és kiderült, hogy már olyan frakció is van, amely a Sfatul Negustoresc keretén belül szervezkedik. Az is kiderült, hogy egyesek kizárólag személyi ambícióik kielégítése miatt állnak a meg egyezés útjában, amelyet a temesvári szövetség feltétlenül szükségesnek tart, de éppen ezért bizalmatlan a bukaresti alakulattal szemben. Mircea mérnök, az

UGIR alelnöke és több más felszólaló csupán az erdélyi és bánági érdekeltek képviselőiként igyekezett beállítani a temesvári szövetséget, ezt a hamis beállítást azonban Steuer Kamill erősen visszautasította. Gyárfás Dezső javaslatára végül úgy döntöttek, hogy az UGIR csoport 15 nappal elhalasztja alakulógyűlését és ezen idő alatt négytagú bizottság fogja Temesvárra a végleges állásfoglalásra vonatkozó tárgyalásokat folytatni.

A szervezet körüli harcokban Temesvár feltétlenül fölényben van, mert a kormány, miután a szindikátust jogszemélyiségnek elismerte, kizárólag ezzel a testülettel tart fenn összeköttetést. Legújabbán például a földművelésügyi miniszterium borászati osztálya felszólította az egyesületet, hogy terjessze be az ország területén működő likör- és szeszitalgyárak kimutatását, termelési kapacitásuk és gyártmányaik feltüntetésével. Ezeket az adatokat a gyárak április 30-ig

kell, hogy beküldjék Temesvárra. Hírszerint a kormány ezeknek az ellenőrzött adatoknak az alapján fogja az új engedélyeket kiadni.

Ugyancsak Schwartz Fülöp ügyvezető igazgató és Engel titkár vezetése alatt álló temesvári egyesületet kéri fel a földművelésügyi miniszterium arra, hogy a legközelebb rendezendő országos borászati kongresszusra szervezze meg a likör- és szeszitalgyárosok osztályát.

Eredménytelen maradt a szatmári kereskedelmi kamara harmadik alelnök választása is. Tudósítónk jelenti: A szatmári kereskedelmi és iparkamara újból alelnökválasztást tartott és pedig ez évben már harmadizban, de ezúttal sem tudta véglegesen betölteni az alelnöki tisztségeket. Ezúttal is lefojtatták a törvény által megkívánt háromszori szavazást, de nemhogy egyöntetű állásfoglalást sikerült volna elérni, hanem még a törvényben előírt többséget sem kaptak meg a jelöltek, úgyhogy negyedszerre is kitérték az alelnökválasztást. Az ülésen elsőszben részt vett dr. Cocea Ilie ügyvéd, a kamara új kormánybiztosa. Az al-

AZ ELSŐ REPÜLÉS AMERIKÁBA!

TÁVIRAT

OSSAG WERRE HAMBURG

Greenley Island

1928. április 14.

Abban a hatalmas erőfeszítésben, amellyel az Amerikába való repülésünket keresztülvittük, az Önök SHELL-VOLTOL olaja felülmulhatatlannak bizonyult.

KOEHL kapitány.

A „BREMEN”, amelynek először sikerült Európából Amerikába repülnie

SHELL-VOLTOL

Egyformán használható repülőgépeknél és autómobiloknál. Az egyetlen olaj, amely minden géphez és bármely évszakban használható, a

SHELL-VOLTOL

Egyforma sikerrel használták a Z. R. III. Amerikába való repülésekor, Amundsen Északsarki repülésénél és Risztics 52 órás tartamu rekordrepülésénél.

Autósok csak SHELL-VOLTOL olajat használjatok.

TÖZSDE

A piac lanyhább és üzletellen

DEVIZÁK	Kolozsv	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárás						
Zürich	3115-3120	—	—	45975	3122	1103375	13696	65055	192750
Newyork	16125-16175	51830	51880	2540	16140	57240	71010	3375	—
London	789-790	253250	253275	12402	789	—	346975	1647875	48825
Páris	636-640	204250	204225	—	637	225315	279775	13287	39350
Milano	855-860	2735	2735	134	852	301750	3745	1779750	5212
Prága	479-480	1537	153725	—	47950	169625	210562	—	29650
Budapest	2820-2830	5060	906250	—	2825	—	12409	5830	—
Belgrad	—	91325	91325	—	285	108	125125	5939	176
Bukarest	—	324	325	1585	—	35850	44475	2120	63
Varsó	—	5815	5815	—	1845	6420	7967	37850	—
Bécs	2270-2275	7300	7300	—	2272	8055	—	47475	—
Berlin	3860-3865	12405	12405	—	3870	13690	16980	30675	—

Száz lej árfolyama: Zürich (uto) 325, Páris 1585, Budapest 35850, Bécs 44475, Prága 2120.

A CLUJI TACAMUL

ezüsttárgyárban készült minden darab avésszók és dísztárgy ezen

gyárjellel van ellátva.

800-as finomság!
Gyártmányaink minden jobb ékszerületben megrendelhetők. - Viszonteladónak:
"TACAMUL"
Ezüsttárgyár, Cluj,
Strada N. Iorga 11/A
Telefon 4-82. Sürgőnycim: "Tacomul"

Megkezdődött az E. Zs. N. Sz. kolozsvári helycsoportjának ez évre szóló **s é k e l a k c i ó j a !** Cionisták!

Minden zsidó váltsa meg (60 leiert) sékeljét — (a cionista Világszervezet évi adója)

elnökválasztás sikertelensége után a kamarai elnök Drágos Teofil képviselő, kamarai elnök indítványára úgy döntött, hogy a felsőbb fórumok döntéséig az alelnöki teendőket továbbra is az eddigi alelnökök: Páskuj Imre és Lovász György végzik. A cenzori bizottságba a pénzügyminiszter Stavrat Demeter pénzügyigazgatót delegálta, míg a kamarák szövetsége Cioculescu helyettes igazgatót. A kamarai tagjai a cenzori bizottságba Tisca Emilt, a Banca Romaneasca Tiscu Emilt, a Banca Romaneasca szátmári fiókjának helyettes igazgatóját választották be.

Kiterjesztették a zsákok importálásánál biztosított kedvezményt. Régi és etkeseredett harc folyik a nagyobb romániai zsákiportörcegek és a mezőgazdasági szövetkezetek, illetve szindikátusok között a vámtarifa 350. tétele miatt. Ennek a tételnek a vámjegyzete ugyanis kimondja, hogy a mezőgazdasági szindikátusok a zsákok importjánál 90 százalékos kedvezményben részesülnek, ami természetesen erősen sértette a hivatalos zsákiportörcegek érdekeit. Most azután a pénzügyminisztérium körrendeletben közölte a vámhivatalokkal, hogy ezt a kedvezményt igénybe vehetik azok a zsákiportörcegek is, amelyeknek 1928 január elsején bejegyzett cégek volt. A vámkedvezményt a váminspektorok fogják megadni az illetékes kereskedelmi kamarai intervenciójára és a mezőgazdasági szindikátusok szövetségének kedvező véleményezése alapján. A váminspektorok javallatában a szállítványokat el kell vamiolni a kedvezmény szerint, az iratokat pedig utólagosan fogják felülvizsgálni.

Erdős mernök, a kolozsvári „Furnitura” igazgatója lett a borsók hitelvédő egyesületének elnöke. Április 19-én az erdélyi borsgyárak és borsnagykereskedők értekezletét tartottak Medgyesen, hogy az Országos Hitelezői Védegyülethez való csatlakozásról, illetve külön borsipari alosztály létesítéséről döntsének. Az értekezleten részt vettek Karres Sámuel, Karres József és Czifrom Benjámint medgyesi borsgyárosok, Hausleitner Frigyes szászregeni, Scherg Frigyes brassói, Ferentzi Viktor nagyszebeni, Dahinten G. szászsebesi, Haltrich Gusztáv medgyesfalvi és dr. Parkas Mózes kolozsvári gyár igazgatók, azonkívül a nagykereskedők képviselőitől Erdős Mór mernök, a kolozsvári „Furnitura” cipőkellék-kereskedelmi cég igazgatója, Hirsch Ernő, a kolozsvári Helcompa társtulajdonosa, Berger Dezső borsnagykereskedő, dr. Póris Lajos, a Védegyelet igazgatója és Kortész Miklós, a Borskereskedők Egyesületének főtitkára. Parkas Mózes és Hausleitner igazgatók javaslatára az értekezlet kimondta a csatlakozást, valamint a hitelstatistikán alapuló információs uroda felállítását. Ezután a még nem csatlakozott cégeket is felszólították, hogy lépjenek be a borsipari hitelvédő alosztályba, aminek megtörténte után újabb gyűlést tart az egyesület, hogy megkezdhesse a működését. Az egyesület elnöke Erdős mernököt, igazgatójává dr. Póris Lajost választották meg. Végül Berger Dezső intervenciójára a gyárosok megígérték, hogy a felsőbbörök mérésénél továbbra is az angol lübbegység fogják alkalmazni a be nem vált méterrendszer helyett.

Újabb egyezségi ajánlatot tesz a Szamosújvári Kereskedelmi Bank igazgatója. Dési tudósítónk jelenti: A csöbfejű Szamosújvári Kereskedelmi Bank ügye a négy igazgató letartóztatásával és a csödtömegmondok ki-nevezésével stagnálási stádiumba jutott mert a kolozsvári tábla még nem juttatta vissza az iratokat a dési ügyészséghez. Péntöken az ügyészség több bankembert idézett meg informatív kihallgatásra, de az iratok hiányában a kihallgatást nem lehetett megtartani. A

betétesek és hitelezők körében egyéb ként várakozó a hangulat és hír szerint több feljelentést visszavontak a bank ellen. Ezt arra vezetik vissza, hogy az intézet igazgatósága újabb egyezségi akciót indított és állítólag 29-37 százaléki körüli kvótát ajánlott fel. A csöd elrendelése előtt a hitelezők és betétesek 45-50 százalékot kaphattak volna.

A rum és konyak fogyasztási illetéke A pénzügyminisztérium körrendeletben közölte a vámhivatalokkal, hogy a rum fogyasztási illetéke dekaliterfokorként 8 lej, tekintet nélkül arra hogy miről készült. A borseszőlő gyártott konyak fogyasztási illetéke dekaliterfokorként 2.50 lej a más szeszből párolt konyaké pedig 8 lej. Ezen felül egy a rum, mint a konyak után 20 százalékos ad-valorem adót kell fizetni, tekintet nélkül arra, hogy milyen szeszből készült. A 15 százalékos luxusadót nem kell már fizetni a fenti cikkek után

Clujji gyárüzem

feltétlenül rentabilis társat keres, másfél — hárommillió lejig, esetleg finanszírozótt

Tőke és magas hozadék biztosítva.

Ciuj a kiadóban.

INGYEN gummi-bélyegző Barkinek, aki kb. 1000 lei értékű nyomtatványt rendel nálam, a legolcsóbb árban számítva, ingyen készítek egy szép bélyegzőt. KATZ nyomda és bélyegzőgyár, Cluj, Str. Regina Maria 37.

HOTEL LOUVRE

Bukarest, Str. Carol 4. Teljesen átalakítva és szépen butorozva újból **megnyilt.** Szoba 100 leitől felfele kapható. Az igazgalóság

Most jelent meg!

Hogyan lett a romantikus zsidó költőből az angol világbirodalom legelső embere, lordkancellárja, a királyné legbefolyásosabb tanácsadója

DISRAELI élete

Andre Maurois művének fordítása.

Az első magyarulvü DISRAELI életrajz

ára 272 l.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvostályában, Cluj

SPORT

Elkészültek a kolozsvári zsidó tenniszesezők új pályái

Cluj-Kolozsvár, április 21. Egy kolozsvári zsidó sportemberekből álló társaság hosszú és taradhatatlan munkaságának eredményeképpen tegnap délután a Cal. Victoriei (vott Magyar-utca) 17 szám alatt mourn, nagy és a haladott sporttechnika minden kellékével felszerelt tenniszpálya építési munkálatait fejezték be. Négy új tenniszpálya nyújt a mai naptól kezdve alkalmat a város zsidó sportolójának és a Haggibbar versenyzőinek arra, hogy rendszeresen trenirozzanak és így kelően felkészülve jelenessenek meg a szon kezeledő nagy versenyen. A tenniszpályák elkészülte kétségteelnül a város sportéletének jelentős eseménye is egyuttal, amely nagy lépéssel viszi előre a kolozsvári tenniszport fejlődésének ügyét.

Az új tenniszpályákat már a legközelebb ünnepélyes keretek között is átadják a használatnak s azoknak felépítése néhány felkes és odaadó zsidó sportember, elsősorban pedig Radó Ernő, a Haggibbar agilis tenniszszakosztály vezetőjének érdeme. A pályaepti és költségeihez egy száz tagból álló társaság járult elsősorban anyagilag hozzá, de a pályák felépítését kétségteelnül Devecseri Emil mernök, a technikai munkálatok vezetőjének önzetlen sége és Kovács Gyula városi főmérnök tevékenysége is elősegítették. A horribilis költségek fedezéséhez végül a Foutiera biztosítótársaság is hozzájárult egy 120 ezer lejes kölcsön folyosításával s így a pályaeptési akciót sikerült gyors tempóban és eredményesen befejezni.

Az új tenniszpályák felavatása ünnepi keretek között fog rövidesen megtörténni, valószínűleg egy országos verseny keretében, amelyen Románia legjobb tenniszesezői fogják majd egymásnak találkozót adni. Hinni szeretnők, hogy az új pályák radikális módon fogják eliminálni azokat a személyi és technikai nehézségeket, amelyek az utóbbi időben a kolozsvári zsidó tenniszsport fejlődése elé tornyosultak — és lehetővé fogják tenni azt, hogy Kolozsvár összes zsidó tenniszesezői egy táborba tömörülve szolgálják a szép és nemes sport ügyét.

Vasárnapi sportprogram. Válogatott játékosaink távolléte miatt ma mindkét pályán csak egy-egy bajnoki mérkőzés lesz. A városi sporttelepen a KMSC a RMS-vel méri össze erejét, a küzdelem valószínűleg eldöntetlenül fog végzödni. A CFR-pályán a Haggibbar-KAC emrközést kíséri nagy érdeklödés. Mindkét csapat itt legjobb összeállításban áll ki és így rendkívül izgalmas de amellet a szokott fair játéokban lesz része sportközönségünknek. Az előbbi mérközés d. u. 3 óraker, a Haggibbar-KAC d. u. 5 óraker kezdödik. Itt említjük meg, hogy a hétfői ünnepnapon d. u. 5 órai kezdettel ugyancsak a CFR-pályán Haggibbar-KAC revansmérközés lesz, melven mindkét csapat több új játékosat fog kipróbálni.

Fotofilm Ipari, kereskedelmi vállalatok enterior és csoport felvételeket készíttessék Fotofilm-nél, Str. Regina Maria 6/8. Telefon 8-26.

Utazó urak! Hotel Park (vis a vis gara Satu-Mare) **Restaurant Katz** (házi koszt, gyors és figyelmes kiszolgálás. Garantiált féregmentes szobák kaphatók)

Most jelent meg Kurt Münzer:

JUDEANS KREUZ!

Judenroman Ara 135 lei.

Leopold Hichler: Der Sohn des Moses Mautner ára füzve 140, kötve 180.

Mulford: „Der unendliche Geist des Guten. Ara vászonkötésben 150 Lei

Dr. S. E. Soskin Kolonisationsrevizionismus. Ara 32 Lei.

Jüdische Schwänke Füzve 180 Kötve 230 **Kapható az Uj Kelet könyvostályában.**

Most jelenik meg Ugyancsak a

TOLNAI Világtörténelem

20 kötetben több mint 6000 oldalon **Rötetenként kapható 150 lejért**

albumalaku díszkötésben gyönyörű illusztrációkkal. Eddig megjelent 8 kötet, melyet portómentes küldéssel 1200 lejért szállítunk.

Tegyen egy próbát rendelje meg az első kötetet. **Megrendelhető az Uj Kelet könyvostályában**

Vasárnap
0000
PANAMA
megj
a Pári
TARI
nála
Férfi és nő
malok és
CA
PANAMA CL
0000
Szinh
M
Vasárnap
rette-ujdon
árakka
lóval,
Vasárnap
hercegn
szám.
Hétjő dél
seket h
rozaltsz
Hétjőn este
hercegn
szám.
Kedd: Me
22-edsz
Ihász.
tének
50 lei.
Iászék
20 lei.
Sorozat
Szerda: Ed
Poór L
esteje:
árak. S
Csütörtök:
ujdons
László,
esteje:
árak. S
Péntek: M
utolsó
helyára
Szombat d.
sági elő
györgyi
adást t
Szombat es
donság
jelent
let 39.
Vasárnap 5
Rendes
Vasárnap es
zanc. (4
előadás
né. Lac
kelyhid
Hoykó
László
Bérletes
Hétjő, ápril
jazz-ope
miatt n
Kedden, m
operette
miere l
Mendév
zatszám
Szerdán és
NEBON
A szí
Az idei é
szintársulat
Brassóba m
Az igazga
zal akar ke
az idei éva
gait példátl
adja elő ren
akar azokn
helyzete ne
folyamán m

PANAMA **Hölgyeim!** PANAMA

megjött a panamám
a Párisi és bécsi ujdonságok
TARKA PANAMA

nálam 250 Lei darabja
Férfi és női kalapokat 48 óra alatt formálók és alakítók a legújabb formákra gyári árak!

CARMEN
KALAPÜZEM

PANAMA CLUJ CAL. VICTORIE 4. PANAMA

Színház - Művészet

Magyar Színház műsora

Vasárnap 5 óraker: Aranyhattyu. (Operette-ujdonság 9-edszer. Mérsékelt helyárakkal. Kolbayval, Mendével, Lászlóval, Ihással. Sorz. 323).

Vasárnap háromnegyed 9 óraker: Csókhercegnő. (3-adszor. Napi bérlet 39. szám. B. Sorzszám 324).

Hétfő délután 5 óraker: A cárnő. (Mérseket helyárakkal. Poór Lillivel. Sorzatszám 325).

Hétfő este háromnegyed 9 óraker: Csókhercegnő. (4-edszer. Napi bérlet 39. szám. C. Sorzatszám 326).

Kedd: Mersze Mary. (Revü-ujdonság 22-edszer. Kolbay, Mendé, László, Ihász. A Magyar Színház olcsó hetének első estje. Minden szölyeszek 50 lei. Páholy 150 lei, minden támlásszék 40 és 30 lei, minden erkély 20 lei, állóhely 10 lei. Mozi helyárak. Sorzatszám 327).

Szerda: Édenkert. (Ujdonság 9-edszer. Poór Lillivel. Az olcsó hét második estje: 50, 40, 30, 20 és 10 lejes helyárak. Sorzatszám 328).

Csütörtök: Mesék az irógépről. (Operette-ujdonság 14-edszer. Kolbay, Mendé, László, Ihász. Az olcsó hét harmadik estje: 50, 40, 30, 20 és 10 lejes helyárak. Sorzatszám 329).

Péntek: Mágnes Miska. (Az olcsó hét utolsó estje: 50, 40, 30, 20 és 10 lejes helyárak. Sorzatszám 330).

Szombat d. u. fél 4 óraker: Tolonc. (Ifjúsági előadás olcsó helyárakkal. Szentgyörgyi István föllépésével. Bevezető adást tart dr. Kiss Ernő. Sorz. 331).

Szombat este fél 9 óraker: A Dybuk. (Ujdonság először. Héber kabbalista legenda. 3 felvonásban. Première-bérlet 39. szám. Sorz. 332).

Vasárnap 5 óraker: A Dybuk. (2-odszor. Rendes helyárak. Sorzatszám 333).

Vasárnap este háromnegyed 9 óraker: Bizánca. (Az idei évad utolsó drámai előadása. Poór Lili, Dr. Janovics Jenő, Laczkó Aranka, Marsi Gizi, Székelyhidy Adrienne, Kemény László, Hoykó Ferenc, Tóth Elek, Mihályffy László bucsuja. Rendes helyárak. Bérletszűnet. Sorzatszám 334).

Hétfő, április 30-án: A „Zenebona” című jazz-operette-ujdonság előkészületei miatt nincs előadás.

Kedd, május 1-én: Zenebona. (Jazz-operette-ujdonság, először. Première bérlet 40. szám. Kolbayval, Mendével, Lászlóval, Ihással. Sorzatszám 335).

Szerdán és a rákövetkező napokon: ZENEBOA!!!

A színházi iroda közleményei

Az idei évad vége felé közeledik. A színházulat Marosvásárhelyre, azután Brassóba megy nyári állomásra.

Az igazgatóság az utolsó hetekben azal akar kedvezni a közönségnek, hogy az idei évad legnagyobb sikerű ujdonságait példátlanul olcsó helyárak mellett adja elő rendes esti előadásban. Alkalmat akar azoknak nyújtani, akiknek anyagi helyzete nem engedte meg, hogy a tél folyamán megnézzék ezeket a darabokat.

Ha pénzre van szüksége

és nem akarja elvetni magától jövő boldogságát, rendeljen azonnal a román vevőinknél közismert bankháznál, Ungár S. Bratislava, V. oszt. vételsorsjegyet. A főhúzások e hó 25-én kezdődnek és egy teljes hónapig tartanak.

Főnyeremény 10,000.000 L

Minden második sorsjegy nyer. Az utolsó húzásnál szerencsés román vevőinknek 700,000 leít fizettünk ki. — Ne mulassza el a gazdagságot kínáló alkalmat.

V. osztályu vételsorsjegyjárak

1/8=Kc 50 (L. 250), 1/4=Kc 100 (L. 500), 1/2=Kc 200 (L. 1000)
1=Kc 400 (L. 2000)

Ungár S. bankháza
Bratislava, Ventur-u. 20 szám

hogy most valósággal potom-pénzért nézhessék meg.

A helyek árai sokkal olcsóbbak, mint a mozi helyárak. Ime:

Egy páholy ára (5 személyre): 150 lei. Az összes földszinti szölyeszek meg a legelső sorban is: 50 lei, földszinti támlásszék 40 és 30 lei. Minden erkélytől 20 lei, állóhely 10 lei.

Négy ilyen rendkívül olcsó helyáras előadást tart a színház: kedden (Mersze Mary operette-ujdonság Kolbayval, Mendével, Lászlóval, Ihással), szerdán (Édenkert vigjáték-ujdonság Poór Lillivel, Marsi Gizivel), csütörtökön (Mesék az irógépről operette-ujdonság Kolbayval, Mendével, Lászlóval, Ihással) és pénteken (Mágnes Miska Mendével, Lászlóval, Ihással). Elővételi díj nincs. A pénztár árusítja már ezekre az előadásokra a jegyeket.

A Dybuk. A jövő hét szombati estjén igen érdekes premiere lesz. A Dybuk című misztikus héber kabbalista legendát fogják előadni. Nincs a világnak olyan nagy városa sem Amerikában, sem Európában, ahol ezt az izgalmas zsidótárgyu darabot ne adták volna lenyűgöző hatással. Elmondható, hogy a színműirodalom leghíresebb s legizmosabb darabja a Dybuk. Szombaton este lesz a Dybuk premiereje a Magyar Színházban. Vasárnap 5 óraker pedig a második előadása.

A drámai személyzet bucsuja. Az idei évad utolsó előadása a jövő hét vasárnapi estjén lesz. Herceg Ferenc Bizánca fog színrekerülni s ennek az előadásnak a keretében bucsuznak hosszú időre a kolozsvári közönségtől: Poór Lili, Laczkó Aranka, Marsi Gizi, Székelyhidy Adrienne, dr. Janovics Jenő, Tóth Elek, Kemény László, Hoykó Ferenc, Mihályffy László, Tompa, Révész, Lantos s drámai személyzet többi tagjai.

Vasárnapi és hétfői előadások. Vasárnap két előadás lesz a Magyar Színházban: délután 5 óraker az Aranyhattyu kerül színre olcsó helyárakkal, este háromnegyed 9-ker pedig a Csókhercegnő című új operettet adják. Hétfőn 5 óraker olcsó helyárakkal a Cárnt nézheti meg a közönség, este háromnegyed 9-ker pedig a Csókhercegnőt.

Közeledik a Zenebona! A legelső „jazz-operette” a Zenebona, amelynek Budapesten mindent elhomályosító sikere volt, erősen foglalkoztatja már az énekes személyzetet. Május 1-én lesz a Zenebona premiereje. Előtte való este hétfőn

nem is tartanak előadást, annyira igénybe veszi a színház minden munkását a Zenebona.

Corso filmszínház műsora

Vasárnap d. e. fél 11 óraker **Matiné** olcsó helyárakkal.
Vasárnap 3, 5, 7, 9 óraker vigjáték-ujdonság. **Poppenheim hercege.** Főszerepben Mona Maris, H. Junkermann és Szegri Gy. Hétfőn 3, 5, 7, 9 óraker vigjáték ujdonság. **Poppenheim hercege.**

Esőköpeny . Lei 900

és feljebb

Trench-Coat Lei 3500

Neumann M. Cluj

férfi- és fiuruha-áruháza Fötér 14.

Ruhák

legújvalóságban készültnek.
Áron Davidnál
Cluj. Calea R. Ferdinand
32.

Szállodák, fürdők, penziók részére

ponyvavászon matrác és butorhuzatok
kertiernyő rolettavászon és rud
kerti-nyugagy atrik és butorragó

nagy választékban. Mintázzt ajánlattal szolgálók.

Boskovics József

Cluj, Strada Reg. Maria 15. szám
Telefon 9-10.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Használt de jó állapotban levő Daniel-kályhákat, főzőkemenéket, ajtókat, ablakokat, tüdőkádadakat, mosdókat stb. Teendő: zsebi tárgyakat vesztek. Cim a kiadóban. 422

Száraz, peccai alkövészoba, előszoba, fürdővel kiadó. Jelleg „Azonnal”.

Az orástele (Szászváros) Boulevard kávéház elad jutányos áron asztalokat, székeket, hordókat, lüőszekrényeket, új Singer billiar asztalt, kézi kocsikat és egyéb kávéházi és éttermi felszereléseket. Felvilágosítást a Boulevard kávéházban Orástele (Szászváros)

Kefetáru

ecsetáru

olcsón

Müller

keféüzeme, — Cluj, Str. Jorga 14
Kérjen ajánlatot

Parketta

gyári áron kapható. Műasztalosáru gyár r.-t.-nál, Cluj.

Telefon 1-26.

Háziaszonyok

Figyelmébe! Sütődemer áthelyeztem Deak Ferenc-u. 33. sz. alá. Sütés naponta d. e. 9, 12, d. u. 3 óraker. Szíves pártfogást kér **Ujhelyi Ignác.**

Beszékhely kávé, dádó, haló-némát stb. sikerrel kezel Kolombán, gyógy-pedagógiai tanár, Str. Matei Basarab 7.

Modern orvosi rendelővívóval kompletten felszerelve központban, majus 1-re kiadó, vagy eladó. Cim a kiadóban.

Gramofon-plattn von den berühmtesten und jüdische Volksänger in grósten Auswahl und billigst zu haben in der Buchhandlung **Safruth** Cluj, P. M. Viteazul No 39. 415

Legújabb villany-elvételü kítüno „Syrna” gramofon művészlemez 98 leiert kapható. Legújabb slágerek. Triskánál — Cluj

Iroda berendezés eladó C. Motilor (Monostori-ut) 113. 421

ישבות הברית und תלמוד תורה decken ihren Bedarf in einschichtige und sámlche bei der billigen Bezugsquelle „Safruth” Cluj. 415

Hunwald

Cluj, Str. Vlahuta (voit Bolyai-u.) 3. Telefon 1-47 szám

üvegcsiszoló és tüdőgyár. Tábla-üveg raktár és üvegészeti vállalat. Hibás tükrök ujra fonsorozása

Zongoraórakat ad végzett akadémista esetleg gyakorlóssal is. Cim a kiadóban.

Zongora kítüno állapotban, olcsón eladó. Cim a kiadóban. 403

Fiaatalember izletes kóser házikosztot és lakást kap különbejáratu szobában. — Egyetem-u. 5. 3. ajtó

Városi ügynök felvételt, italszakmában jártas eljnyben. Elián-eg, Cluj.

Hatalmas parkettes, háromablakos, központi iekvésű, elegáns szoba, előszobával, butorral, vagy anélkü kiadó. — Ajánlatokat az Uj Kelet kiadóhivatalába „Monostori uti” jellegre kérek.

Egy angol mechnika rövid teketegongora berbeadó. — Cim a kiadóban.

Felhívás!

Értesitem a t. vevőimet, hogy ort. kóser szalámigyáramat újonnan átalakítottam és így abban a helyzetben vagyok, hogy legkítünobb minőségű szalámit, valamint az összes és szakmába vágó hentesnemteket szállíthatók naponta frissen a legolcsóbb árban. Miért is kérem szíves pártfogásukat és vagyok kiváló tisztelettel

Ifj. Pál Márton

Cluj, Piaja Mihai Viteazul 25.

ISTEN, EMBER, ÖRDÖG

Irta: Jakob Gordin

— Dráma 4 felvonásban. —

Fordította: Szabó Imre

Freide: (szomorúan) Csak azért te-kintgetek a ünkörbe, mert megszoktam az utóbbi időben. Nincs más dolgom és csak magammal vagyok elfoglalva. Mit gondol, reb Uriel, nem szomorú és unalmas dolog élni a világon?

Muzsik: Az élet egy szép kert, tele gyümölcsökkel. Az ember feje fölött az öröm és boldogság különböző gyümölcssei nőnek. Csak hogy az ember fél kinyújtani kezét a gyümölcsök után. Inkább letépdési a keserű, apró leveleket, rácsájja és panaszkodik, az élet hiábavalóságáról. Haha! A szent erkölcs megengedi a levelek rácsaját és megtölti a gyümölcsök élvezetét. Egyszer megtörtént, hogy az asszony is élvezni akarta a tiltott gyümölcsöt és megvált az szerencséje, hogy ehetett belőle és az egész emberiségnek juttatott a tudás fájából. Én mondom magának az asszony révén előbb, vagy utóbb az emberek enni fognak az élet fájáról is...

Freide: Nem vagyok tudós és nem értem, miket mondott maga az élet fájáról és a tudás fájáról. Csak azt tudom, hogy miután Éva anyánk élvezte a tiltott gyümölcsöt, csak azután jött a halál, csak akkor jöttek a fájdalmak, a könnyek és a kínok. És lényegében mi az öröm? Rövid bevezetése a hosszú fájdalomnak. Felveszek egy új ruhát, feldisztem magam, ez pillanatnyi örömet okoz, de azután unalom fog el, világfájdalom és a szívem sajog.

Muzsik: Ugy? Akkor az ember új öröme után néz, amilyeneket még nem élt át.

Freide: Sem új, sem régi öröme nem boldogíthatja az ember életét.

Muzsik: Igaz, reb Herschele házában új örömekre nincs alkalom.

Freide: Ebben a házban elfoglaltam annak a drága, jó asszonynak a helyét, aki második anyám volt. Több, mint három esztendeje vagyunk házasságban, de még nem volt percem, hogy erre ne gondoltam volna.

Muzsik: Nem tudja felejtani, mert sohasem érzett szenvedélyes vonzalmat az úrhoz. Csak a nő tudja a bálványozást, az istenesítést ezt az égi érzést felébreszteni bennünk. A férfi azt hiszi, hogy ez a bálványt, az asszonyt le kell alácsontítani emberré. A férfi zsarnoksága és durvasága ez. De hiába, a természet parancsolta így!

Freide: (aki nem hallgat) Ó, bár csak gyermekkel ajándékozna meg a Teremtőt.

Muzsik: Maga a gyermekektől várja az örömeiket? A gyerek megsemmisíti és megfosztja az asszonyt kedvesétől és hájosságától. A gyermek idő előtt betegé teszi az asszonyt. Ezért van, hogy a mai gazdag és művelt nők minden eszközzel elhárítják a gyermekáldást. Nincs semmi értelme, hogy az ember fiatalágát szabadságát és szépségét áldozza fel a gyermekeiért. Semmi értelme nincs, mondom magának (Kivülről zaj) Ki jön?

Dobe

Dobe: Jöjjen csak, sógorasszony! (Kifelé szól az ajtón) Freide itt ül egyedül egy férfivel... (Csöndesen Freide felé) Mondd meg neki, hogy menjen el, mert varázslatos szeme van. (Freide erősen Muzsikra néz.)

Muzsik: Értem, érttem! (Elmenőben) Csak vigyázzon, hogy az ördög be ne kapaszkodjon magába!

Dobe: Éa ebből egy szót sem hallottam. Nem akarok hallani, nem akarok tudni róla. (Füleit elfedi kezeivel.) Freide fiam, a néni itt van velem. (Az ajtó felé.) Pesze, jöjjen, jöjjen be. Jöjjen!

Pesze

(Bejön, nagyon megöregedett. Hajlott háta van.)

Freide: Ó, nénikém, milyen régóta nem járt már nálunk. Egészen megvál-

tozott, egészen megöregedett. Haragszik rám?

Pesze: Nem gyermekem! Nem haragszom, miért haragudnék? Csak, amikor átléptem itt a küszöböt, a szívem nagyot dobbant. (Könnyet törül ki szeméből.) Mit csinálsz Freide?

Freide: Hogy mit csinálók? Hál istennek jól vagyok, gazdag vagyok, nincs anyám, Ó, nénikém! (Sirva borul Pesze nyakába.)

Dobe: Tudtuk, hogy nincs itthon az urad, hát eljöttünk. Cipe is jött, de aztan meggondolta és visszament. Azon kívül pappal is találkoztunk.

Freide: Cipe hogy van? Egészséges?

Dobe: (lekopogja) Két olyan gyermek van, mint két briliáns!

Pesze: Freide lányom, jöttünk, hogy egy szívcsséget kérjünk tőled. Bizony nagyon rosszul állunk most. Reb Chesz kelnek és Motelének már hetek óta nincs munkája és mindent a zalogba tettek. Ha ez így megy tovább, akkor vehetik a koldusbotot.

Dobe: A ti gyáratok fojtott meg bennünket. Mint egy nagy szörnyeteg áll a városban és mindnyájunkat fojogat. A Cipe hozománya, a Pesze kicsi pénze, a mi kis szegényes vagyunkánk, mind odaszórt. Ha van benned egy kis jóakarát, te sok mindent el tudsz érni reb Herschelelél. Öregasszonyt kidobhat, fiatal asszonynak a szavát mégis csak megszívleli. Bomlanak egy fiatal nécske után.

Pesze: (sójajt) Ó, jaj nekem! (Cipe kinyitja az ajtót.)

Cipe

(Szegényesen ültözve sápadtan.)

Dobe: Nini, mégis csak idejöttél!

Cipe: Eljöttem. Mit csináljak? Ha nem lehet följutni, akkor le kell jönni! Nini, milyen elegáns, milyen szép ruhái és milyen drága ékszerrel vannak ennek a hercegnőnek! Emlékszel néni, régebben, hogy yvitatkoztál! A ruha és ékszer — mondotta mindig — smarn! (Körülnéz.) Nagyszerűen laksz, testvérekem!

Freide: Bizonyára irigyelsz Cipe, de mondhatom neked, ez még nem jelenti a boldogságot.

Cipe: Ugyan ki irigyel? Fusson ki a két szeme, aki rád irigykedik!

Dobe: Nono Cipe, csak nem akarsz veszekedni. Nézd csak. Biztosan már megint ballábbal keltél fel.

Pesze: Ments isten, nem akarunk veszekedni, dehogyan akarunk. Azért jöttünk, hogy Freidetől kérjünk egy kis segítséget.

Freide: Kedves testvérem, rosszul nézel ki. Mi van veled?

Cipe: Elhiheted, nem a sok mulatság től soványodtam le.

Freide: A két gyermeked tett örege és betegséget! Pedig milyen fiatal vagy. Három éve, hogy férjed van és már két gyereket szültél!

Cipe: Egyetlen örömeim és vigaszunk ez a két gyerek. Azt mondom neked, nincs nagyobb boldogság a földön a gyermekáldásnál. Mi szegények legálább is így hisszük. Nem tudom, ti gazdagok hogy vélekedtek. A kislányom már felmászik a székre és úgy gágog, mint egy pöttöm kis kacsa. Az isten éltesse. A hangját mindenütt lehet hallani.

Dobe: Rossz szem ne verje! (Lekopogja.)

Cipe: A kisebbik még a bölcsőben gágog, de épen olyan, mint egy kis galambocská. Valóságos kincs. Mondom neked, az isten csak ezt a kincset adta az embernek. Minden más hajítótát nem ér.

Dobe: Isten áldása a gyermek! Hál istennek negyvenöt esztendősen vagyok és egy szent rabbinak a kaméját örököm, nehogy, isten ments, koraszülöttnék adjak életet.

Freide: (Cipe felé) Látod, amikor leány voltál, mindig nevetél és tréfálkoztál és most úgy viselkedsz, mint valami öreg anyóka.

Cipe: Az ember nem tréfálkozhatik egy egész életen keresztül és ha most nem nevetek, ez azért van, mert olyan emberek között élünk, akik sirásra kényszerítenek bennünket.

Freide: Nézd testvér, látom, gyűlölettel beszélsz hozzám. Mintha idegenek lennénk...

Cipe: Ugy van, ellenségek lettünk! Ellenségek és idegenek. Mi ott mindnyájan törjük magunkat, dolgozunk, legyötörjük az életünket és ti itt a szánkból marjátok ki a falatot...

Freide: Nem mi vagyunk a ti ellenségeitek, hanem ti fenekedtek ránk. Így mondja ezt a bácsi is. Azt mondja, a nénikem adott ötezer rubelt, neked adott hozományt, csak hogy reb Chesz kel arra használta fel a pénzt, hogy a gyárral konkurráljon. Ha baj van, akkor ti magatok vagytok annak okozói.

Pesze: Igaz, reb Cheszkel egyszer kért néhány rubelt tőlem és megint kért és megint adtam neki. Amig aztán kifogyott a pénz és kifogyott az üzlet.

Dobe: Amit mi neked kívánunk, azt isten rajtunk teljesítse! Amen.

Freide: Nem tudom, hogy áll a dolgod. De a bácsi így mondotta.

Cipe: Te csak azt tudod, amit a bácsi mond. De ő csak egy ember. Jól adhatod, hogy valamikor igazi jó barátokkal élél, a saját véreddel, de ezektől most el vagy szakítva. Volt egy hugod, árva voltunk, együtt nevelkedtünk és most ellenségek vagyunk, idegenek. Nagyon jól tudod, hogy annak a helyét foglaltad el, aki kiátkozott éretted, felnevelt annyi jószággal és gyöngédséggel, mint egy anya. Kidobtat a házából és elfoglaltad a helyét. Nincs érzésed, nincs szíved! Csak ahhoz volt, hogy összerördjed ennek a drága asszonynak az életét. (Sir.)

Pesze: Miket beszélsz itt, az isten áldjon meg. Én még mindig azt kívánom Freidenek, hogy legyen csak boldog, én pedig... én... (Sir)

Freide: Én senkit nem közösíttem ki a rokonok közül és csak azon veszem észre magam, hogy én vagyok kiközösítve. Te csak azt látod, hogy gazdag vagyok. Látod a szép ruháimat és a vérző szívemet senki nem látja. Kedves néni, a maguk szerencsétlensége engem nem tett szerencsésé, a maguk megtört szíve nekem nem okozott boldogságot. Mind a ketten azt hittük, hogy ennek így kell lennie, kedves néni és igazán nem gondoltam arra, hogy most egyedül fogok bolyongani. Ne haragudjanak rám, inkább sajnáljanak! (Az asszonyok sirnak, Leizer részegen jön be egy borosüveggel a kezében, amit letesz az asztalra.)

Leizer

Leizer: Sa! Mi az? Nőgyeleti gyűlés? Négy asszony, négy vörösré sirt orral. (Éneklő hangon.) Sirjatok asszonyok, könnyekkel, hogy isten meghallgasson jószágos fiulekkel.

Cipe: (Letörli könnyeit) Nagypapa kinevet bennünket, de ő maga mégis

Rádío - amatőrök!

Az összes alkatrészeik **árát** mélyen **leszállítottuk**. Győződjön meg az árainkról. Aránlattal bárkinek készséggel szolgálunk. Az **Eumig Hartley alkatrészek** és Blaupunkt **hallgatók** megérkeztek.

Telef. 6-10 **ELECTRICA** Telef. 6-10
CLUJ, PIATA UNIRII 28. (KÖZPONTI SZALLÓ ÉPÜLET.)

Aranyér

Anusol-Goedecke

Több mint 25 éve a legbiztosabban bevált. Alkalmazása egyszerű. A fájdalom azonnal megszünteti és gyógyítja a gyuladós sebek és vérző helyeket. Aralmas alkatrészek nincsenek. Reggel és este egy-egy Suppositorium tesz bevezetve. Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.

Goedecke & Co. Chemische Fabrik und Export-Abzweigungsstelle, Leipzig
Raktár: Heinrich Siebenbürger, Bukarest, Str. General Berthold 27.

iszik, vörösré issza magát. No, hogy van öreg barátunk?

Leizer: Drága Cipe, hál istennek az üzleteim kitünően mennek. A gyáram meggyártotta nekem a taliszt, amivel be fognak fektetni a sirba. (Éneklő hangon.) Kifogy már a jó kis ital, mit igyak most én nagy bivaly.

Muzsik

Muzsik: Reb Herschele megérkezett! (Az asszonyok ijedten rebbennek széjjel.)

Freide: Gyertek, kieresztelek benneteket az én szobámon.. (Az asszonyok sietve el.)

Leizer: (aki az asszonyokat zsebkendőjével korgotta, ittasan.) Asszonyok, huss, huss! Reb Leizer azért mégis csak legjobb badchenje a városnak. (Leül a sarokba.)

Muzsik: Látom, maga be van rugva. Legjobb, ha távozik.

Szolga és Herschele

Herschele: Jó estét. (Leteszi kabátját és átveszi kofferjét a szolgától.) Bé kesség magával, reb Uriel. Mi újság van?

Leizer: (Feláll és részegen közeledik fiához.) Solem Alejchem! Alejchem Solem! Solem Alejchem! Atejchem Solem!

Herschele: Ugy be vagy rugva, hogy az ember kezét sem foghat veled. Borzasztó ember vagy. Feküdi le, kérlek! (Freide szobája ajtaja felé megy.) Freide, Freide fiam, gyere, hoztam sárga és zöld selmelt egy új ruhára és kapsz briliáns fülfüggőket!

Leizer: Amikor még szegény ember voltam, afféle igazi badchen, és hazajöttem vidéki utamról, akkor asszonyommal mindig összecsokolóztunk és összelelekeztünk. Micsoda új divatok ezek? Bekiált a másik szobába az asszony után.

(Folyt. köv.)

Könyvelési és üzleti könyvek

különleges vonalazását készíti a

Cartea Românească

könyvgyár — Cluj
pontosan, jól és olcsón